

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.6.2002
KOM(2002) 308 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE**

Rakennerahastojen ohjelmakausi 2000–2006:

Urban-aloitteen alustava arviointi

Tämä tiedonanto sisältyy vuotta 2002 varten laadittuun komission työohjelmaan. Siinä esitetään Urban-yhteisöaloitteen pääpiirteet ohjelmakaudella 2000–2006 tukikelpoisten alueiden ominaisuuksia, jäsenvaltioiden kanssa käytyjä neuvotteluja ja tukitoimista saatavaa Euroopan unionin lisäarvoa painottaen.

SISÄLLYS

Tiivistelmä	3
1. Rakennerahastot ja Urban-aloite.....	6
1.1. Kaupunkeja koskevat kysymykset ja koheesiopolitiikka	6
1.2. Urban-aloitteen synty: Urban-pilottihankkeet ja Urban I.....	7
1.3. Urban II -aloitteen laajuus	8
1.4. Rahoitus	10
2. Kohteiden valinta.....	11
2.1. Valintaperusta	11
2.2. Valintamenettely jäsenvaltioissa	12
2.3. Urban II -ohjelmien sijainti	13
2.4. Valittujen kohteiden sosioekonomisia piirteitä	14
3. Yleiskatsaus ohjelmiin.....	15
3.1. Ohjelmien sisältö	16
3.2. Esimerkkejä hankkeista toimintalinjoittain	17
3.3. Hallinto ja kumppanuussuhteet.....	18
4. Urban II:n lisäarvo	19
4.1. Yhteisön tavoitteiden saavuttaminen	19
4.2. Kerrannaisvaikutus	20
4.3. Täytäntöönpano	21
4.4. Yhteistyö ja verkottuminen.....	22
5. Päätelmät.....	22
Liite I: Kirjallisuutta	25
Liite II: Sanasto.....	26
Liite III: taulukot.....	29
Liite IV: Urban II -ohjelmien kartta.....	39

Tiivistelmä

Kaupunkialueita leimaavat sekä suuret haasteet että suuret mahdollisuudet. Yhtäältä kaupungit ovat Euroopan unionin kasvun ja kilpailukyvyn tyyssijoja, toisaalta niihin sisältyy ongelma-alueita, joille ovat ominaisia laaja työttömyys, rikollisuus, köyhyys ja ympäristön rappeutuminen. Näillä kriisialueilla on taloudelliseen ja sosiaaliseen integraatioon liittyviä suuria ongelmia, jotka ovat usein yhteydessä etnisten vähemmistöjen suureen määrään.

Urban-yhteisöaloitteen tarkoituksena on auttaa kriisissä olevia kaupunkialueita erityisesti kolmella seuraavalla alalla, jotka ovat sen pääasiallisia rahoituskohteita: rakennetun ja muun ympäristön kunnostaminen, sosiaalinen osallisuus sekä yrittäjyys ja työllisyys. Auttaminen tapahtuu tavalla, joka tuo huomattavaa lisäarvoa verrattuna kansallisiin ja muihin EU:n politiikkoihin erityisesti seuraavasti:

- Apu **kohdistetaan** pienille, erittäin huono-osaisille alueille. Tällöin on mahdollista käyttää yhdenmukaistettua ja koordinoitua lähestymistapaa, joka on välttämätön tällaisten alueiden lukuisien ongelmien ratkaisemiseksi.
- Panostetaan sellaisiin kaupunkialueita koskeviin kysymyksiin, jotka ovat Euroopan yhteisön kannalta merkittäviä, varsinkin **sosiaaliseen osallisuuteen**, vähemmistöjen **integrointiin** (vähemmistöjä on erityisen paljon Urban-alueilla) sekä **luonnon- ja muun ympäristön kunnostamiseen**. Poistamalla näin investoinnin esteitä Urban edistää **taloudellista koheesiota** ja koko kaupungin kestävä kehitystä.
- **Paikalliset kumppanuussuhteet**. Noin kolmanneksessa tapauksista paikalliset viranomaiset toimivat hallintoviranomaisena ja toisessa kolmanneksessa ne hoitavat käytännössä suuren osan hallintoviranomaisen tehtävistä. Lisäksi yli 80 %:ssa tapauksista paikalliset yhteisöryhmät ovat osallistuneet ohjelman suunnitteluun.
- **Kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa** varten perustetaan verkottumisohjelma, josta muodostuu systemaattinen oppimisjärjestelmä.

Kaikkia alan ongelmia ei voida ratkaista pelkästään Urban-aloitteella, mutta se voi toimia esikuvana kansallisille politiikoille, ja sen avulla voidaan levittää hyviä käytäntöjä.

Urban-aloitteen pääpiirteet

- Urban on yksi EU:n rakennerahastojen neljästä yhteisöaloitteesta. Muut kolme ovat Interreg (rajat ylittävä yhteistyö sekä valtioiden ja alueiden välinen yhteistyö), Leader+ (maaseudun kehittämistoimet) ja Equal (työmarkkinoihin liittyvän syrjinnän torjunta). Yhteisöaloitteilla on monia yhtäläisyyksiä, joista mainittakoon, että kutakin aloitetta rahoitetaan vain yhdestä rakennerahastosta ja että kumppanuussuhteet ja kokemusten vaihtoverkot ovat niissä kaikissa keskeisiä.

- Urban käynnistyi vuonna 1994 ensimmäisten menestyksellisten Urban-pilottihankkeiden jälkeen. Urban I -aloitteella (1994–1999) pyrittiin puuttumaan sosiaaliseen syrjäytymiseen 118:ssa Euroopan kaupungissa, ja sen avulla syntyikin paikallista toimintaa ja useita onnistuneita hankkeita.
- Urban II (2001–2006) perustuu tähän menestykseen, mutta siihen on tehty runsaasti parannuksia (hallinnon yksinkertaistaminen, pienten ja keskikokoisten kaupunkien mukaan ottaminen, avoimemmat tukikohteiden valintaperusteet, verkottumisohjelma kokemusten vaihtoa varten).
- Urban II -ohjelmia on 70, ja niiden kattamilla alueilla on noin 2,2 miljoonaa asukasta. EAKR:n rahoitusosuus on 730 miljoonaa euroa ja kokonaisinvestoinnit 1 600 miljoonaa euroa. Ohjelmat ovat erittäin tehokkaita sekä rahoituksellisesti (tuki asukasta kohti) että alueellisesti (tuki neliökilometriä kohti). Tuki asukasta kohti vuodessa on noin 30 % enemmän kuin tavoitteessa 2.
- Jäsenvaltiot valitsivat Urban II -aloitteen kohteet suuntaviivoissa vahvistettuja valintaperusteita kuvastavien objektiivisten sosioekonomisten indikaattorien ja muiden tekijöiden perusteella. Muita tekijöitä olivat muun muassa ehdotetun ohjelman laatu, ohjelmien jakautuminen tasaisesti eri puolille kyseistä jäsenvaltiota sekä johdonmukaisuus kansallisten ja EU:n toimien kanssa.
- Urban II -aloitteeseen valituilla kohteilla on monia vakavia sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia. Esimerkiksi työttömyys- ja rikollisuusluvut ovat noin kaksi kertaa EU:n keskiarvoa korkeammat. Lisäksi maahanmuuttajia on suhteessa yli kaksinkertainen määrä Urban Audit -kaupunkitutkimukseen osallistuviin kaupunkeihin verrattuna. Myös viheralueiden osuus, joka toimii ympäristö- ja miellyttävyysindikaattorina, on vain puolet EU:n kaupunkialueiden keskiarvosta.
- Suurin osa Urban II -aloitteeseen ehdotetuista ohjelmista liittyy rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön kunnostamiseen, jonka osuus suunnitelluista menoista on 40 %. Seuraavaksi suurimmat toimintalinjat, sosiaalinen osallisuus sekä yrittäjäys ja työllisyys, kattavat yhteensä 42 %. Loppu jakautuu muiden toimintalinjojen, erityisesti liikenteen ja tietoyhteiskunnan kesken. Näiden osuus on joissakin yksittäisissä tapauksissa kuitenkin suurempi.
- 70 ohjelmasta 31 koskee kaupunkien keskusta-alueita, 27 reuna-alueita, neljä sekä keskusta- että reuna-alueita ja kahdeksan kokonaisia kaupunkeja. Aluetyypillä ei näytä olevan suoraa yhteyttä siihen, minkälaisia toimenpiteitä painotetaan.
- Täytäntöönpanoa tehostaa merkittävästi se, että ohjelmien seuranta ja arviointia varten otettiin käyttöön Urban Audit -kaupunkitutkimukseen perustuva yhteisten indikaattorien luettelo.
- Ohjelmat suunniteltiin verraten nopeasti erityisesti verrattuna rakennerahastojen pääohjelmiin. Menettelyjen yksinkertaistaminen Urban II -aloitteessa voisi toimia esikuvana muille.

Päätelmät

Kaupunkeja koskevat kysymykset ovat nousemassa poliittisesti yhä tärkeämmiksi Euroopan unionissa. Euroopan kaupungeilla on perinteiset haasteensa: kaupungin eri osien kehittyminen eri tahtiin sekä tarve kehittää kaupunkien taloutta kestäväällä tavalla. Globalisaatio ja muut tekijät voivat hyvinkin lisätä tämänkaltaisia paineita. Toisaalta kaupungit ovat talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn kannalta avainasemassa.

Esimerkiksi seuraavista Urbanin ja muiden yhteisöaloitteiden puitteissa kehitetyistä lähestymistavoista voitaisiin ottaa oppia EU:n kaupunkipolitiikkaa muotoiltaessa:

- Integroitu lähestymistapa, jossa rajatulle alueelle kohdistetaan sekä sosiaalisia, ympäristöä koskevia että taloudellisia toimenpiteitä, jotta sen monitahoisiin ongelmiin saadaan puututtua yhtenäisellä tavalla.
- Keskittyminen verrattain pieniin alueisiin, jolloin vaikutus tehostuu ja hinta-laatusuhde on parempi.
- Alueiden valinta joustavasti kansallisten tarpeiden ja painopisteiden mukaisesti, kuitenkin siten, että alueet vastaavat yhteisön tukikelpoisuusperusteita ja ne valitaan avoimesti.
- Hallinnon yksinkertaisuus ja joustavuus, erityisesti yhteisön rahoitusosuuden rationalisointi keskittämällä se yhteen rahastoon, jossa on yhdet menettelyt. Samalla kuitenkin säilytetään toimenpiteiden koko kirjo.
- Lujat paikalliset kumppanuussuhteet, paikalliset yhteisöryhmät mukaan lukien. Näin toimivaltaa siirretään paikalliselle tasolle, mikä tehostaa ohjelmien vaikutusta, ja edistetään uutta eurooppalaista hallintotapaa ja lähennetään siten Eurooppaa ja sen kansalaisia toisiinsa.

Urban-yhteisöaloitteen lisäarvoa tarkastellaan edelleen Urban I -aloitteen arvioinnin yhteydessä (kertomus julkaistaan vuonna 2003). Tietoja voidaan hyödyntää erityisesti kolmannen koheesiokertomuksen ja vuoden 2006 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevien komission ehdotusten valmistelutyössä.

1. RAKENNERAHASTOT JA URBAN-ALOITE

1.1. Kaupunkeja koskevat kysymykset ja koheesiopolitiikka

Kaupunkeja koskevat asiat ovat Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen koheesion kannalta ratkaisevassa asemassa. Käynnistäessään keskustelua taloudellisen ja sosiaalisen koheesion tulevista painopisteistä Euroopan komissio totesi seuraavaa (toinen koheesiokertomus, 2001)¹:

"Kaupungit taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen muutoksen ydinkysymyksenä. Kaupungit ovat avainasemassa pantaessa täytäntöön koheesiota ja kestävästä kehitystä edistävää strategiaa."

Toisessa koheesiokertomuksessa nimettiin neljä keskeistä kaupunkia koskevaa seikkaa:

- yksittäisten kaupunkien sisäiset erot (jotka ovat usein suurempia kuin erot EU:n eri alueiden välillä),
- ympäristöön kohdistuvat paineet (jotka ovat erityisen vakavia kaupungeissa),
- kaupungit ovat koko ympäröivän alueen kasvun keskuksia,
- pienet ja keskikokoiset kaupungit voivat edistää tasapainoista ja monikeskuksista kehitystä Euroopassa.

Urban II -aloitetta koskevassa päätöslauselmassaan² myös Euroopan parlamentti *"korostaa tarvetta noudattaa kaupunkipolitiikassa integroitua lähestymistapaa tämänhetkisen näkemyksen mukaan ainoana tapana ratkaista taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä ongelmia kaupunkialueilla"*. Parlamentti tähdentää erityisesti, että *"siirtolaiset, pakolaiset ja etniset vähemmistöt ovat usein erityisen alttiita sosiaaliselle syrjäytymiselle"*.

Lisäksi alueiden komitea korostaa kaupunkien kestävästä kehittämisestä koskevasta toimintakehyksestä antamassaan lausunnossa³ *"kaupunkien merkitystä ja ratkaisevaa asemaa EU:n omiin keskeisiin tavoitteisiin – taloudellinen ja sosiaalinen koheesio, kilpailukyky, ympäristön kestävyys – pyrittäessä"*. Tämä *"osoittaa, että alue- ja paikallisviranomaiset on vasteredes kytkettävä läheisesti kaikkien politiikkojen laadintaan, ja että kaupungit ... ovat varsinaisia kumppaneita kehityksessä"*.

Monien rakennerahasto-ohjelmien voidaan sanoa vaikuttavan jollain tavalla vähintään yhteen edellä mainituista seikoista. Vaikka yleistäminen on hankalaa, voidaan todeta karkeasti seuraavaa:

¹ Viite liitteessä.

² EYVL C 339, 29.11.2000, s. 44–47.

³ Alueiden komitean 3. kesäkuuta 1999 antama lausunto CdR 115/99 fin.

- Suuri osa **tavoitteen 1** rahoituksesta kohdistuu käytännössä kaupunkialueisiin. Kaupunkeja tuetaan tavoitteessa 1 enimmäkseen parantamalla kilpailukykyä sekä pyrkimällä edistämään kaupunkien asemaa koko vähemmän kehittyneen alueen kasvun keskuksena. Joidenkin tavoite 1 -alueiden (esimerkiksi Merseyside Yhdistyneessä kuningaskunnassa) hallitsevin piirre on kuitenkin taajamien köyhtyminen.
- **Tavoitteessa 2** on kaupunkialueita koskeva ohjelmalohko, jonka piiriin kuuluu hiukan yli seitsemän miljoonaa asukasta. Lisäksi monet kaupunkialueet kuuluvat tavoitteen 2 teollisuutta koskevan ohjelmalohkon piiriin. Tavoitteen 2 mukaisilla toimenpiteillä pyritään erityisesti uudistamaan tuotantorakenteita.
- **Tavoitteen 3** ja **Equal**-ohjelman mukaiset koulutustoimenpiteet, etenkin jos ne liittyvät sosiaaliseen osallisuuteen, saattavat koskea huono-osaisia kaupunkialueita.

Urban-yhteisöaloitteen tarkoituksena on tuoda oma lisänsä näihin puitteisiin keskittymällä kaupunkien ja kriisilähiöiden taloudelliseen ja sosiaaliseen elvyttämiseen (ks. myös lisäarvoa koskeva 4 kohta) seuraavasti:

- Valitut alueet ovat pieniä (usein ankaran) köyhyyden saarekkeita. Kaupungeissa vallitsevan köyhyyden monitasoisuus edellyttää yhdenmukaista lähestymistapaa, jossa kaikkiin tasoihin pyritään vaikuttamaan samanaikaisesti. Tätä helpottaa alueiden pienuus.
- Toimenpiteissä painottuvat erityisesti sosiaalinen osallisuus ja luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön kunnostaminen. Kaupunkialueiden ongelmat ovat luonteeltaan sellaisia, että tällaiset toimet ovat ehdoton edellytys yrittäjyyttä ja työllisyyttä edistävien toimenpiteiden onnistumiselle.
- Urban-aloitteen täytäntöönpano poikkeaa muista, sillä se perustuu lujiin paikallisiin kumppanuussuhteisiin.

1.2. Urban-aloitteen synty: Urban-pilottihankkeet ja Urban I

Euroopan unionilla on pitkä kokemus kaupunkialueiden ongelmien ratkaisemisesta. Kaudella 1989–1993 hyväksyttiin 33 Urban-pilottihanketta. EU:n rahoitusosuus oli 101 miljoonaa euroa. EAKR:sta tuettiin tuolloin ensimmäisen kerran nimenuomaisesti innovatiivisia kaupunkeja koskevia uudistamis- ja suunnittelutoimia. Innovaatio oli avainsana myös, kun seuraavat 26 Urban-pilottihanketta käynnistettiin vuonna 1997 EAKR:n 63 miljoonan euron rahoitusosuudella. Hankkeita pidettiin eräänlaisina laboratorioina, joissa kokeiltiin uusia ideoita ja innovatiivisia lähestymistapoja kaupunkien ongelmien ratkaisemiseksi.

Erillinen Urban-yhteisöaloite perustettiin kautta 1994–1999 varten. Siihen kuului 118 kohdetta, jotka sijaitsivat kaikissa 15 jäsenvaltiossa. Yhteisön rahoitusosuus oli noin 950 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintatason mukaan (ks. liitteen taulukko 1: Urban I ja Urban II: perustiedot). Sen tavoitteena oli

puuttuminen kaupunkien köyhyyteen kokonaisvaltaisella tavalla. Näin Urban-aloite vahvisti sen, mitä oli opittu kokeilemalla innovaatioita Urban-pilottihankkeissa. Se oli myös valmistautumista entistä räätälöidymppään tapaan lähestyä kaupunkien välisiä ja sisäisiä eroja rakennerahastojen pääohjelmien puitteissa.

Urban I -aloitteen loppuarviointia laaditaan parhaillaan, ja sen tulokset saataneen vuonna 2003. Tekstikehyksessä 1 on joitakin esimerkkejä sen toimenpiteistä ja hankkeista.

Tekstikehys 1: Urban I ja Urban-pilottihankkeet – esimerkkejä toimenpiteistä

- Rakennetun ja muun ympäristön kunnostaminen. Tähän kuului Barin kaupungin (Italia) historiallisen keskustan kunnostaminen, jolla parannettiin olennaisesti kaupungin keskustan turvallisuutta. Toinen esimerkki on Helsingin keskustassa sijaitsevan Lasipalatsin, funktionalismia edustavan rapistuneen rakennuksen kunnostaminen mediakeskukseksi (jossa esimerkiksi maahanmuuttajat, nuoret ja työttömät voivat käyttää Internetiä).
- Innovatiiviset tavat edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä, joita edustaa työ- ja koulutustietoa jakava Porton työllisyysbussi.
- Sosiaalista osallisuutta edistävät toimenpiteet, kuten paikallismarkkinoiden elvyttäminen ja maahanmuuttajayritysten tukeminen Wienissä.
- Nuorten sosiaalista osallisuutta edistävät toimenpiteet, kuten hanke, jolla pyrittiin vähentämään koulunkäynnin keskeyttämistä ja poissaoloja koulusta Barcelonassa, sekä paikallisten yhteisöryhmien ylläpitämä urheilukeskus Marseillessa.

1.3. Urban II -aloitteen laajuus

Toinen ohjelasukupolvi eli Urban II toteutetaan vuosina 2001–2006. EAKR:n tuki on 700 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintatason mukaan, joten se on sekä kooltaan että laajuudeltaan verrattavissa Urban I:een (ks. liitteen taulukko 1). Itse asiassa keskittyminen harvempiin ohjelmiin merkitsee, että Urban II:n EAKR-intensiteetti – sekä asukasta että ohjelmaa kohti – on suurempi kuin Urban I:n, vaikka kokonaistuki on hieman pienempi. Urban II:n päätavoitteet – kaupunkialueiden elvyttäminen painottaen erityisesti sosiaalista osallisuutta, työllisyyttä ja yrittäjyyttä – eivät eroa paljoakaan Urban I:n päätavoitteista (ks. tekstikehys, jossa esitetään suuntaviivoissa vahvistetut toimintalinjat), vaikka uusia piirteitäkin on tullut mukaan (ks. jäljempänä). Eräs Urban I:n ja Urban II:n yhteinen erityispiirre on se, että **toimiville kumppanuussuhteille paikallisviranomaisten ja paikallisen yhteisön kanssa** annetaan suuri painoarvo. Se, että paikallisviranomaisilla on näin merkittävä asema ohjelmien päivittäisessä hallinnoinnissa (ks. jäljempänä), on poikkeuksellista rakennerahasto-ohjelmissa. Lisäksi 80 %

ohjelmista suunniteltiin yhteistyössä paikallisten kumppanien, muun muassa paikallisten yhteisöryhmien kanssa.

Tekstikehys 2: Toimintalinjat sellaisina kuin ne esitetään Urban II - yhteisöaloitetta koskeissa suuntaviivoissa⁴

- Monipuolinen ja ympäristöystävällinen hylättyjen teollisuusalueiden kunnostaminen⁵. Suunnitelmaan tulee sisältyä mahdollisuus pysyviin työpaikkoihin, paikallisten väestöryhmien (myös etnisten vähemmistöjen) integraatio, turvallisuuden parantaminen sekä yleinen kaupunkielämän kohentaminen.
- Yrittäjyyden ja työllistymisen tukeminen.
- Syrjäytyneiden integrointi ja kohtuuhintaiset mahdollisuudet käyttää peruspalveluja.
- Ympäristöystävällisemmän ja integroidun julkisen liikenteen kehittäminen.
- Jätteiden minimointi ja käsittely, melun vähentäminen sekä energiatehokkuuden edistäminen.
- Tietoyhteiskunnan tekniikoihin sisältyvien mahdollisuuksien kehittäminen talouden ja ympäristön sekä sosiaalisella alalla.

Toimintalinjoja valittaessa Urban-ohjelmissa on sitouduttava organisaatiomuutokseen, osallistuvaan hallintoon, vastuunjakoon ja suorituskyvyn parantamiseen, jotka voidaan siirtää pääohjelmien käytännöiksi.

Urban II jatkaa Urban I:n viitoittamalla tiellä mutta sisältää kuitenkin useita uudistuksia, jotka perustuvat saatuun kokemukseen sekä Euroopan parlamentin ja tilintarkastustuomioistuimen suosituksiin⁶.

- Mukaan on otettu pienet ja keskikokoiset kaupungit. Urban I:ssä koko kaupungin asukasluvun piti olla vähintään 100 000, mutta tämä alaraja on nyt poistettu. Urban II:n ainoa rajoitus koskee yksittäisiä ohjelmia (ohjelman kattamalla alueella on oltava vähintään 20 000 asukasta; 10 000 asukasta riittää asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa).
- Urban II:n suuntaviivoissa vahvistetaan kohteiden tarkat valintaperusteet (ks. 3.1 kohta). Tämän ansiosta valintamenettelystä on tullut avoimempi (ks. 3.2 kohta).

⁴ Toimintalinjat on esitetty muun muassa Urban-suuntaviivojen 12 kohdassa ja liitteessä I. Suuntaviivojen viitetiedot ovat liitteessä I.

⁵ Asuntojen kunnostaminen on sen sijaan nimenomaisesti jätetty aloitteen ulkopuolelle.

⁶ Viitteet liitteessä I.

- Käytetään vain yhtä rahastoa, jotta hallintoa voidaan pelkistää tuntuvasti. Aiemmin ohjelmia rahoitettiin sekä Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) että Euroopan sosiaalirahastosta (ESR), jolloin menettelyt olivat kaksinkertaiset. Urban II rahoitetaan kokonaan EAKR:sta, jolloin esimerkiksi maksupyyntöjä koskevat hallintotoimet vähenevät puoleen entisestä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ESR:lle ominaiset toimenpiteet – esimerkiksi koulutus ja muut sosiaalista syrjäytymistä ehkäisevät toimenpiteet – olisivat jääneet pois. Urban II on joustava, sillä se sallii EAKR:sta tulevan rahoituksen käyttämisen ESR:lle tyypillisiin toimenpiteisiin (ja harvemmin toimenpiteisiin, jotka kuuluisivat muiden rakennerahastojen piiriin).
- Urban Audit -kaupunkitutkimuksen käyttäminen ja kehittäminen järjestelmällisenä tiedonlähteenä⁷. Lisäksi laaduntarkkailua on johdonmukaistettu ottamalla käyttöön yhteiset indikaattorit (ks. 5.3 kohta).
- Ennakkoarviointien vahvistaminen.
- Verkottumisohjelma kaupunkiympäristöä koskevien hyvien käytäntöjen vertailun edistämiseksi.

1.4. Rahoitus

Rahoitustukea voidaan myöntää enintään 75 % kokonaiskustannuksista tavoite 1 -alueilla ja enintään 50 % muilla alueilla. Kautta 2001–2006 varten komissio hyväksyi jokaiselle jäsenvaltiolle ohjeellisen rahoitusosuuden (ks. liitteen taulukko 2), joka perustuu seuraaviin kolmeen puolueettomaan indikaattoriin⁸:

- jäsenvaltion kaupunkiväestö,
- kaupunkialueiden työttömyys,
- kaupunkialueiden pitkäaikaistyöttömyys.

Jäsenvaltioiden kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen ohjelmien lukumääräksi päätettiin 70. Päätös perustui kansallisen rahoituksen määrään ja rahoituksen keskittämistarpeeseen. 70 ohjelmaa jaettiin jäsenvaltioiden kesken suhteessa kullakin käytössä olevaan kokonaisrahamäärään.

⁷ Urban Audit -kaupunkitutkimuksessa, jonka komissio laati vuonna 2000, arvioidaan elämänlaatua 58 Euroopan kaupungissa. Sitä varten kerättiin useita sosioekonomisia indikaattoreita, joita olivat muun muassa osallistuminen kansalaistoimintaan, opetus ja koulutus, ympäristö sekä kulttuuri ja vapaa-aika.

⁸ Koska näin määritelty Luxemburgin osuus oli verrattain pieni, kansalliset viranomaiset pyysivät määrärahojen siirtämistä Luxemburgin Interreg-ohjelmaan. Komissio suostui tähän pyyntöön.

Koska Urban II:n piiriin kuuluvat alueet ja väestömäärä ovat verrattain pieniä, tuen intensiteetti on suuri – 30 % suurempi kuin tavoitteessa 2 laskettuna tuen määränä asukasta kohti vuodessa⁹. Luvut ovat vielä hätkähdyttävämpiä, kun ottaa huomioon, että Urban II -alueet ovat kooltaan suhteellisen pieniä, mikä tarkoittaa, että tuki neliökilometriä kohti on suunnilleen kolminkertainen verrattuna tavoitteen 2 kaupunkija koskevaan ohjelmalohkoon. Mielenkiintoista on, että vaikka yhteisön tuki asukasta kohti on hyödyllisin yksittäinen tuen intensiteetin mittari, tuen suuri määrä neliökilometriä kohti merkitsee, että sen vaikutus aluesuunnitteluun ja kaupunkimaiden kunnostukseen on huomattava.

Ohjelmille on näin ollen ominaista keskisuuri tai suuri tuki-intensiteetti asukasta kohti. Alueiden pienuuden ansiosta ne ovat myös tehokkaampia ja näkyvämpiä. Sekä pieni koko että suuri tuki-intensiteetti tekevät mahdolliseksi puuttumisen kaupunkien ongelma-alueilla vallitsevan köyhyyden moniin eri tasoihin yhdenmukaistavasti ja koordinoitusti. Tämä integroitu lähestymistapa on Urban-aloitteen tärkeä tavoite.

2. KOHTEIDEN VALINTA

2.1. Valintaperusta

- **Hajautettu päätöksenteko.** Kukin jäsenvaltio valitsi omat kohteensa komission asettaman kiintiön mukaisesti. Lisäksi jäsenvaltiot jakoivat määrärahat kohteiden kesken. Näin noudatettiin toissijaisuusperiaatetta ja voitiin ottaa huomioon se, että kaupunkeihin liittyvät ongelmat ovat hyvin erilaisia eri maissa.
- **Yhteisön yhteinen perusta.** Valintojen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi komissio laati kohteiden valintaa ja määrärahojen jakamista koskevat suuntaviivat. Jotta hankkeet olisivat varmasti toteuttamiskelpoisia, kullakin alueella piti olla vähintään 20 000 asukasta (tosin rajaa voitiin alentaa 10 000 asukkaaseen asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa). Lisäksi rahoitusosuuden oli oltava riittävän suuri, jotta jokaiselle ohjelmalle voitiin taata vähintään 500 euron tuki-intensiteetti asukasta kohti ohjelman aikana.
- **Objektiiviset perusteet.** Ollakseen tukikelpoisia kaupunkialueiden oli täytettävä vähintään kolme yhdeksästä vaatimuksesta. Tällä pyrittiin siihen, että valituksi tulevat tukea eniten tarvitsevat alueet, jotka kärsivät monenlaisista ongelmista eivätkä saa huonoa tulosta vain yhdellä indikaattorilla mitattuna. Nämä yhdeksän valintaperustetta olivat

⁹ Tätä lukua on kuitenkin arvioitava suhteessa siihen, että tavoite 2 on laajempi ja kattavampi. Pelkästään sen kaupunkija koskevan ohjelmalohkon menot ovat 2 193 miljoonaa euroa kaudella 2000–2006, ja sen piiriin kuuluu noin seitsemän miljoonaa asukasta. Se on siten laajuudeltaan noin kolminkertainen Urban II:een verrattuna.

- paljon pitkäaikaistyöttömiä,
- vähän elinkeinotoimintaa,
- korkea köyhyys- ja syrjäytyneisyysaste,
- taloudellisista ja sosiaalisista ongelmista johtuva rakennemuutostarve,
- paljon siirtolaisia, etnisiä vähemmistöryhmiä tai pakolaisia,
- alhainen koulutustaso, ammattitaitoisen työvoiman puute ja koulun keskeyttäminen hyvin yleistä,
- paljon nuoriso- ja muuta rikollisuutta,
- epävaka väestönkehitys,
- erityisen keho ympäristön tila.

Hajautettuun lähestymistapaan oli kaksi perussyytä. Yhtäältä sen avulla voitiin noudattaa toissijaisuusperiaatetta ja ottaa huomioon eri maiden erilaiset kaupunkeihin liittyvät ongelmat. Toisaalta näin voitiin taata johdonmukaisuus koko Euroopan unionissa ja käyttää muun muassa yhteisesti sovittuja objektiivisia valintaperusteita.

2.2. Valintamenettely jäsenvaltioissa

Eri jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset käyttivät erilaisia valintamenettelyjä, mutta yksi myönteisimmistä piirteistä oli menettelyn avoimuus. Yleensä valinta aloitettiin julkaisemalla kilpailu tai ehdotuspyyntö (esimerkiksi Ranska, Italia ja Kreikka) tai laatimalla suuntaviivoissa vahvistettuihin indikaattoreihin perustuva tilastollinen analyysi (esimerkiksi Alankomaat, Tanska ja Portugali).

Urban II -kohteiden valinta perustui usein neljään seuraavaan perusteeseen:

- **Avoimet sosioekonomiset indikaattorit.** Kaikki jäsenvaltiot tukeutuivat voimakkaasti sosioekonomisiin indikaattoreihin, jotka kuvastivat joitakin tai kaikkia suuntaviivoissa vahvistettuja perusteita. Yleisin tapa oli laatia tilastanalyysi sellaisten alueiden valitsemiseksi, jotka saavat eniten pisteitä näitä perusteita käytettäessä. Joissakin tapauksissa riippumaton taho tai asiantuntija tarkisti, että ehdotetut alueet täyttivät suuntaviivojen mukaiset vähimmäisvaatimukset. Monet jäsenvaltiot liittivät tähän analyysiin kansallisia painopistealueita kuvastavia muita sosioekonomisia indikaattoreita.
- Varsin usein **arvioitiin ehdotettujen ohjelmien laatua** ja hallintoviranomaisen taloudellista suorituskykyä. Arvioinnin kohteena saattoi olla esimerkiksi kyky tuottaa innovatiivisia hankkeita.
- **Alueellinen tasapaino** oli myös yleinen peruste. Esimerkiksi Belgiassa myönnettiin yksi ohjelma sekä Brysselille, Flanderille että Vallonialle, ja kukin näistä alueista järjesti sitten oman valintamenettelynsä. Saksassa järjestettiin valtakunnallinen kilpailu, jossa kuitenkin kukin osavaltio voi saada enintään yhden ohjelman.

- **Johdonmukaisuus kansallisten tai EU:n toimien kanssa.** Joissakin maissa (varsinkin Ranskassa ja Ruotsissa) valittiin alueita, jotka olivat jonkin kansallisen elvytysohjelman piirissä. Brysselissä ohjelma kattaa osan tavoite 2 -alueesta ja täydentää siten tavoite 2 -ohjelmaa. Suomessa sitä vastoin valintaa rajattiin siten, että kyseeseen saattoivat tulla vain alueet, jotka eivät vielä saaneet tukea rakennerahastojen pääohjelmista.

2.3. Urban II -ohjelmien sijainti

Valtaosa Urban II -kohteista on uusia eikä niitä ehdotettu Urban I -aloitteen yhteydessä (ks. liitteen kartta). Tästä on kuitenkin muutamia poikkeuksia:

- Clichy-sous-Bois/Montfermeil, Bastia ja Val de Seine Ranskassa sekä Lissabon Portugalissa. Kaikissa Urban II -alue kattaa täysin vanhan Urban I -alueen.
- Suomen Helsinki-Vantaa ja Saksan Kiel, joissa nykyinen ja aiempi kohde ovat huomattavassa määrin päällekkäisiä.
- Itävallan Graz, jossa kohteet ovat hyvin vähäisessä määrin päällekkäisiä.

Kaikissa näissä tapauksissa Bastiaa lukuun ottamatta hallintoviranomainen pysyy samana. Niillä on näin ollen mahdollisuus ottaa oppia Urban I:stä ja soveltaa oppimaansa Urban II:ssa. Tämä pätee myös silloin, kun samalla kaupungilla on sekä Urban I että Urban II, vaikka varsinaista päällekkäisyyttä ei olisikaan. Tästä on lukuisia esimerkkejä, joista mainittakoon Bryssel, Porto ja Genova (näissä Urban I ja Urban II sijaitsevat naapurialueilla), Bordeaux (jossa Urban II jatkaa siitä, mihin Urban-pilottilahankkeeseen päättyi), Bristol, Rotterdam ja Wien.

Päällekkäisyys tavoitteiden 1 ja 2 kanssa on kiinnostava (ks. jäljempänä oleva taulukko sekä liitteessä oleva taulukko 3). Yleisesti ottaen Urban II -kohteet jakautuvat tasaisesti tavoite 1 ja 2 -alueille ja päätavoitteiden ulkopuolisille alueille. Tämä poikkeaa ratkaisevasti Urban I:stä, jossa valtaosa ohjelmista sisältyi tavoitteeseen 1 ja vain kuudesosa ohjelmista jäi päätavoitealueiden ulkopuolelle. Yksi selitys tähän eroon on se, että Urban I:een sisältyi ennalta määriteltä kiintiö tavoite 1 -alueita varten, kun taas Urban II:ssa tällaista rajoitetta ei ollut.

Päällekkäisyys rakennerahastojen pääohjelmien kanssa: ohjelmien määrä ja osuus eri tavoitealueilla

	Urban I	Urban II
Tavoite 1 (tai 6)	56 % (66 ohjelmaa)	39 % (27 ohjelmaa)
Tavoite 2 (tai 5b)	28 % (33)	27 % (19)
Päätavoitteiden ulkopuolella	17 % (20)	34 % (24)

2.4. Valittujen kohteiden sosioekonomisia piirteitä

Urban II:n piiriin kuuluu noin 2 156 000 asukasta. Ohjelma-alueet voidaan jakaa kolmeen tyyppiin (ks. taulukko 3):

- **Kaupunkien keskusta-alueet**, jotka sijaitsevat joko aivan kaupungin keskustassa tai tiiviisti rakennetussa sisimmässä kehässä ja joista monet on rakennettu 1800-luvulla. Keskusta-alueet ovat Urban II:ssa laajimmin edustettuina: 70 ohjelma-alueesta 31 voidaan lukea keskusta-alueisiin, ja niissä on hiukan alle miljoona asukasta (eli lähes puolet Urban-väestöstä).
- **Reuna- ja lähiöalueet**. Myös tämä tyyppi on yleinen Urban II:ssa. Niihin voidaan lukea 27 aluetta ja noin 800 000 asukasta.
- **Pienet kaupungit**, joissa Urban kattaa koko kaupungin tai lähes koko kaupungin ja joissa ei ole järkevää erottaa keskustaa reuna-alueista. Tämä on pienin ryhmä, johon kuuluu kahdeksan ohjelmaa ja joka kattaa 240 000 henkeä.

Lisäksi neljässä ohjelmassa kohteena on **keskusta-alueiden ja reuna-alueiden yhdistelmä**, ja tarkoituksena on parantaa näiden kahden eri tyyppisen alueen välisiä yhteyksiä.

Urban-kohteet ovat rakennerahastokohteina verrattain pieniä. Suurin ohjelma (Hetton & Merton Yhdistyneessä kuningaskunnassa) on 60 neliökilometrin ja pienin (Espanjan Orense) 0,5 neliökilometrin laajuinen. Väkirikkain ohjelma (Amsterdamissa) koskee 62 000 asukasta, ja tässä suhteessa pienin (Amadora Portugalissa) vain hieman yli 10 000 asukasta. Mutta, kuten edellä todetaan, tuen intensiteetti on suhteellisen korkea, sillä tuki asukasta kohti vuodessa on 30 % enemmän kuin tavoitteessa 2.

Urban-alueita leimaa erityisesti niiden **työttömyysaste**. Urban II -alueilla työttömänä on keskimäärin noin 17 % väestöstä, kun koko EU:n keskiarvo samana aikana on 8 %. 66 Urban-ohjelmaa on ilmoittanut työttömyysasteensa, ja vain kahdeksan (pääasiassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa) niistä jää alle EU:n keskiarvon. Lisäksi näistä kahdeksasta viisi ylittää kyseisen maan kansallisen keskiarvon, joten niiden työttömyysaste on kansallisesti katsoen korkea. Toista ääripäätä edustavat Mola di Bari Italiassa, joka ilmoittaa työttömyysasteekseen 50 %, ja ne 16 aluetta 66:sta, joiden työttömyysaste on vähintään 25 %.

Etniset vähemmistöt, maahanmuuttajat ja pakolaiset muodostavat lähes 14 % Urban-alueiden väestöstä. Tämä on noin nelinkertainen määrä verrattuna koko EU:hun (jossa vain 3,5 % väestöstä on peräisin EU:n ulkopuolelta) ja kaksinkertainen määrä verrattuna Urban Audit -kaupunkitutkimukseen osallistuneisiin kaupunkeihin (6 %).

Rikollisuus on merkittävä ongelma Urban-alueilla. Rikollisuutta on suhteessa keskimäärin kaksi kertaa enemmän kuin koko EU:ssa (yli 100 rikosta vuodessa 1 000 asukasta kohti, kun koko EU:n vastaava luku on 55). Todellisuus Urban-alueilla on todennäköisesti vielä pahempi, sillä alueilla,

joilla syrjäytyneisyyttä on paljon, myös luottamus poliisiin on alhaisin (ja siksi rikoksista ilmoitetaan siellä poliisille harvemmin kuin muualla). Rikollisuus ei ole vain piinallista sen uhreille, vaan se voi myös kiihdyttää alueen rappeutumiskierrettä, kun liikeyritykset ja asukkaat (erityisesti vauraimmat ja yritteliäimmät) muuttavat pois.

Urban-alueiden **ikä rakenne** eli ikääntyneiden, yli 60-vuotiaiden (18 % koko väestöstä), ja nuorten, alle 16-vuotiaiden (myös 18 %), määrä on hyvin samankaltainen kuin koko EU:ssa. Ikä rakenne kuitenkin eroaa jossain määrin kaupunkien oletetusta ikä rakenteesta: Urban Audit -tutkimukseen osallistuneiden kaupunkien luvut ovat 16,4 % yli 60-vuotiaita ja 17,1 % nuoria.

Urban-alueilla on myös vähemmän **viheralueita**. Ne kattavat noin 10,5 % kokonaisalasta, mikä on vain puolet Urban Audit -tutkimukseen osallistuneiden kaupunkien luvusta, joka on 20,5 %. Tämän miellyttävyystekijän puuttuminen on vain yksi Urban-alueiden laajempia ympäristöongelmia kuvastava esimerkki.

Ohjelmiin sisältyvät SWOT-analyysit (vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat) vahvistavat nämä tulokset. Työttömyyttä ja köyhyyttä pidetään yleisimpinä haasteina, ja ne luokitellaan merkittäviksi heikkouksiksi tai uhiksi lähes kaikissa tapauksissa. Useimmat SWOT-analyysit nostavatkin juuri nämä kaksi merkittävimmiksi tekijöiksi. Valtaosassa ongelmia pidetään kuitenkin myös useita muita seikkoja, kuten talouden muutoksia, alhaista koulutustasoa, ränsistynyttä ympäristöä, korkeita rikollisuuslukuja ja etnisten vähemmistöjen suurta määrää.

3. YLEISKATSAUS OHJELMIIN

Urban-suuntaviivat julkaistiin 28. huhtikuuta 2000, minkä jälkeen jäsenvaltioilla oli kuusi kuukautta aikaa valmistella ja ehdottaa ohjelmia. Loppujen lopuksi jotkut ohjelmat saapuivat ajoissa, mutta monet myöhästyivät. Viiveitä aiheuttivat monet eri syyt, esimerkiksi valintakilpailujen järjestäminen ja lukuisten paikallisten kumppanien kuuleminen. Jotkut ohjelmat saatiin vasta kesäkuussa 2001 (eritoten Yhdistyneen kuningaskunnan ja Portugalin ohjelmat).

Kaikki Urban II -ohjelmat kuitenkin hyväksyttiin vuoden 2001 kuluessa. Tämä vaati huomattavia ponnistuksia, ja käsittelyajat olivat selvästi lyhyemmät kuin muissa rakennerahasto-ohjelmissa (ks. taulukko 4). Esimerkkinä mainittakoon, että vain viiden Urban-ohjelman (7 % kaikista) käsittely kesti yli vuoden. Tämä on hyvä saavutus verrattuna tavoite 1 ja 2 -ohjelmiin, joissa vastaava luku on molemmissa 24 %.

Myönteinen tulos voi johtua siitä, että Urban-ohjelmat ja -menettelyt ovat suhteellisen yksinkertaisia. Toinen mahdollinen syy on erillisen Urban II -yhteisöaloitetta käsittelevän yksikön perustaminen Euroopan komissioon. Se edisti kaupunkialueiden elvyttämistä koskevan asiantuntemuksen kehittymistä komissiossa. Se oli myös vastaus tilintarkastustuomioistuimen

Urban I:n yhteydessä esittämään arvosteluun, jossa moitittiin ohjelmia käsittelevien virkamiesten turhan suurta määrää ja vaihtuvuutta.

Ohjelmien vastaanottamisen ja mahdollisen hyväksymisen välisen ajan komissio käytti parannusten etsimiseen. Yleisimpiä muutoksia olivat seuraavat:

- Muutokset toimintalinjojen lähentämiseksi yhteisön politiikkoihin, esimerkiksi kilpailupolitiikkaan sekä ympäristöä, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja tietoyhteiskuntaa koskeviin politiikkoihin.
- Muutokset, joilla pyrittiin koordinoimaan paremmin samaa aluetta koskevia rakennerahastojen pääohjelmia ja täyttämään tukikelpoisuussäännöt.
- Yhteisten sosioekonomisten alueindikaattorien ja ohjelmia koskevien tulosindikaattorien käyttöönotto.

3.1. Ohjelmien sisältö

Rakennetun ja muun ympäristön kunnostaminen, sosiaalinen osallisuus sekä yrittäjyys ja työllisyys erottuvat selkeästi muista suuntaviivoissa vahvistetuista toimintalinjoista (ks. taulukko 8). Niiden osuus suunnitelluista menoista on yhteensä 80 %. Jakauma on seuraava:

- Rakennetun ja muun ympäristön kunnostamisen ("monipuolinen ja ympäristöystävällinen hylättyjen teollisuusalueiden kunnostaminen") osuus suunnitelluista menoista on 40 %. Suhteessa suurin sen osuus kaikista menoista on Itävallassa (59 %) ja alhaisin Suomessa ja Ruotsissa (0 %).
- Sosiaalisen osallisuuden osuus suunnitelluista menoista on 21 %. Suurin se on Suomessa (47 %) ja alhaisin Itävallassa (3 %).
- Yrittäjyyden ja työllisyyden osuus on 21 % suunnitelluista menoista. Se on suurin Ruotsissa (71 %) ja alhaisin Irlannissa (7 %).
- Liikenteen osuus on 8 % suunnitelluista menoista. Sen osuus on suurin Alankomaissa (18 %) ja pienin Irlannissa, Portugalissa, Suomessa ja Ruotsissa (0 %).
- Tieto- ja viestintätekniikoiden osuus on 4 % suunnitelluista menoista. Sen osuus on suurin Suomessa (16 %) ja pienin Portugalissa ja Ruotsissa (0 %).

Suunniteltujen menojen tyyppi ei suuremmin vaihtele sen mukaan, onko kyse keskusta- vai reuna-alueista. Kun Urban kattaa koko kaupungin, näyttää kuitenkin siltä, että rakennetun ympäristön kunnostamiseen käytetään hieman vähemmän rahaa (34 %, kun luku on 40 % koko Urban II:n osalta) ja muihin vastaavasti enemmän.

Myöskään pienten, keskikokoisten ja suurten kaupunkien välillä ei ole suuria systemaattisia eroja. Merkittävä poikkeus on, että suurkaupungit aikovat käyttää 7 % kokonaisrahoituksesta tieto- ja viestintätekniikoihin, kun pienten kaupunkien vastaava luku on 2 % (ja keskikokoisten kaupunkien vain 3 %).

3.2. Esimerkkejä hankkeista toimintalinjoittain

Italiassa sijaitseva Pescara tarjoaa esimerkin **rakennetun ja muun ympäristön kunnostamishankkeesta**. Radan varressa sijaitseva laaja, hylätty alue kunnostetaan puistoksi istuttamalla puita, ja radan ali rakennetaan tunneli. Toinen esimerkki on Mola di Bari, jossa viemäri on pilannut rantaviivan. Kaupunkiin rakennetaan jätevedenpuhdistamo, ja ranta kunnostetaan. Tavoitteena on sekä matkailun edistäminen että luonnonympäristön laadun parantaminen.

Monet ohjelmat liittyvät rakennusten ja julkisten alueiden (tiet, aukiot) rakentamiseen tai kunnostamiseen¹⁰. Näiden toimien tarkoituksena on edistää elinkeinotoimintaa (kauppa, palvelut, matkailu) ja parantaa paikallisten asukkaiden elämänlaatua. Tästä ovat esimerkkeinä monet Ranskan ohjelmista, joissa arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön laatu korostuu voimakkaasti.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitseva Bristol on esimerkki **sosiaalisesta osallisuudesta**. Tämän ohjelman tarkoituksena on vieroittaa nuoret huumeista ja rikollisesta elämäntavasta ja saada heidät mukaan työelämään. Innovatiivista siinä on nuorten osallistuminen ohjelman suunnitteluun ja täytäntöönpanoon. Asianmukaisen ohjauksen tukemina he ovat osallistuneet hankkeiden arviointimenetelmien suunnitteluun ja he ovat mukana hankkeiden valinnassa.

Berliinissä on tarkoitus toteuttaa suuri hanke, jossa kunnostetaan erään koulun auditorio kulttuuritapahtumien pitopaikaksi ja paikallisten asukkaiden kohtauspaikaksi. Muita esimerkkejä ovat Val de Seine, jossa on aikomus parantaa maahanmuuttajanaisten koulutusta, ja Dublin, jossa ohjelman pääkohteena on nuorisokeskus.

Yhdistyneen kuningaskunnan Clyde Waterfront -ohjelma on esimerkki **yrittäjyyden ja työllisyyden** edistämistoimista. Laivanrakennusteollisuus, josta alue oli riippuvainen, romahti jättäen jälkeensä korkean työttömyyden. Monissa perheissä työttömänä on useampi sukupolvi, jolloin nuorilta puuttuu sekä koulutus että roolimalli työelämässä selviytymisestä. Ohjelma lähestyykin ongelmaa kaksitahoisesti pyrkimällä lisäämään sekä ammattitaitoa että osallistumista. Toimenpiteiden yhdistäminen siten, että jopa työllisyys ja yrittäjyys sisältävät sosiaalisen osallisuuden näkökulman, on yleistä Urban II -yhteisöaloitteessa.

¹⁰

Mutta eivät asuntoihin, jotka on Urban-suuntaviivoissa suljettu aloitteen ulkopuolelle.

Alankomaiden Heerlenissä on suunniteltu merkittävää **liikenteen** alan hanketta. Asemaa pidetään rikollisuuden pesänä ja epämiellyttävänä paikkana ja yhteyksiä muihin liikennevälineisiin huonoina. Parantamalla linja-auto-, raitiovaunu-, auto- ja polkupyöräyhteyksiä asemasta halutaan muodostaa monenlaisen liikenteen solmukohta. Turvallisuutta parannetaan tekemällä muutoksia tilaratkaisuihin ja parantamalla valaistusta. Ihmisten ja palvelujen lisääntymisen myötä rikosten todennäköisyys laskee.

Vaikka **tieto- ja viestintätekniikoihin** käytettävä rahoitus on verrattain vaatimatonta, ne ovat usein koulutusohjelmien olennainen osa. Bryssel on esimerkki ohjelmasta, jossa painotetaan voimakkaasti tieto- ja viestintätekniikoita, sillä alan koulutuksen ja multimediakeskusten osuus menoista on yli neljännes.

3.3. Hallinto ja kumppanuussuhteet

Kuten edellä todetaan, Urban II poikkeaa muista rakennerahasto-ohjelmista siten, että suuri osa hallinnosta on hajautettu paikallisviranomaisille. Kolmasosassa tapauksista – 23 ohjelmassa 70:stä – hallintoviranomaisena toimii kaupunginvaltuusto. Tästä ovat esimerkkejä Italian, Alankomaiden, Itävallan, Suomen ja Irlannin ohjelmat sekä valtaosa Ranskan ohjelmista. Ranskassa ja Italiassa hallinto on nyt hajautetumpaa kuin Urban I:ssä, jossa keskusviranomaiset (tai heidän paikalliset edustajansa) vastasivat kaikissa tapauksissa ohjelmatyöstä.

Lisäksi noin kolmasosassa ohjelmia paikallisviranomainen on päätoimija yhteistyössä keskushallinnon kanssa. Esimerkiksi Englannin alueilla hallintoviranomaisena toimii ministeriö, mutta se on siirtänyt vastuun päivittäisestä hallinnosta aluetoimistoilleen. Lisäksi paikalliset valtuustot ovat ottaneet vastatakseen "vastuullisen elimen" tehtävistä, ja ne huolehtivat varainhoidosta ja hankkeiden arvioinnista keskushallinnon määrittelemissä väljissä puitteissa. Espanjassa ja Kreikassa valtiovarainministeriöllä ja kunnilla on samankaltaiset suhteet.

Valtaosassa muita ohjelmia kaupunginvaltuusto on mukana seurantakomiteassa. Näin on esimerkiksi Saksassa, jossa osavaltiot toimivat hallintoviranomaisina, ja Portugalissa, jossa keskusviranomaiset ovat päävastuussa. Monissa tapauksissa asianomainen paikallisviranomainen, mutta myös paikallisviranomaisten kansallinen liitto ovat edustettuina seurantakomiteassa.

57 ohjelmassa 70:stä (eli yli 80 %:ssa tapauksista) paikallisia kumppaneita kuultiin ohjelma-asiakirjaa laadittaessa. Työtä kumppanuuden hyväksi on kuitenkin jatkettava ja syvennettävä tulevana vuosina (ks. myös 5.2 kohta).

4. URBAN II:N LISÄARVO

Koska ohjelmat ovat vasta käynnistymässä, useimpiin asioihin on liian aikaista ottaa lopullinen kanta. Lisäarvoa tarkastellaan perusteellisemmin myöhemmin arviointien yhteydessä. Seuraavat seikat ovat kuitenkin käyneet ilmi jo nyt, ja niitä seurataan ohjelmien edetessä.

4.1. Yhteisön tavoitteiden saavuttaminen

Vaikka Urban II:n kokonaismenot ovat verrattain vähäiset, sillä edistetään useita yhteisön painopistealueita. Asiassa on kaksi puolta. Ensinnäkin Urban-rahoitus kohdistuu eräisiin EU:n köyhimmistä asuinalueista. Toiseksi Urban poikkeaa selvästi muista rakennerahasto-ohjelmista (ks. taulukko 5), sillä huomattavasti suurempi osa sen määrärahoista käytetään rakennetun ja muun ympäristön kunnostamiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen.

- Sosiaalinen koheesio. Urban-alueet menestyvät heikosti monilla taloudellisilla ja sosiaalisilla indikaattoreilla mitattuna, mikä kuvastaa Urban Audit -kaupunkitutkimuksen tulosta, jonka mukaan erot saman kaupungin sisällä ovat usein suurempia kuin pahimmat erot EU:n eri kaupunkien välillä. Koulutus on ensiarvoisen tärkeää, mutta sen lisäksi on toteutettava, kuten Urbanissa, voimakkaita sosiaalista osallisuutta edistäviä toimenpiteitä, kuten järjestettävä kielenopetusta tai parannettava paikallisten yhteisöryhmien omia valmiuksia tuottaa itse koulutusta.
- Kilpailukyky ja taloudellinen koheesio. Talouden elpymiselle ja kehittämiselle on Urban-alueilla monia esteitä, kuten yrittäjyyden puute ja rikollisuuden yleisyys. Urbanin yhdennetty lähestymistapa on suunniteltu juuri näiden esteiden poistamiseksi, rappeutumisen kierteen kääntämiseksi nousuun ja alueiden auttamiseksi kilpailemaan tasavertaisesti muiden alueiden kanssa.
- Ympäristön kunnostaminen. Kuten edellä todetaan, ympäristöolosuhteet ovat monilla Urban II -alueilla huomattavasti kehnommat kuin muualla. Viheralueiden määrä on vain noin puolet EU:n kaupunkialueiden keskiarvosta. 40 % suunnitelluista menoista kohdennetaan rakennetun ja muun ympäristön kunnostamiseen. Tähän sisältyy muun muassa toimenpiteitä rakennetun ympäristön ja arkkitehtuurisen perinnön laadun parantamiseksi. Lisäksi huomattava osa liikenteeseen kohdennettavasta 8 %:n osuudesta käytetään pyöräteiden rakentamiseen ja muiden ympäristöystävällisten kaupunkiliikennemuotojen edistämiseen.
- Tieto- ja viestintätekniikat. Alhaisen koulutustason ja heikon työllisyyden vuoksi Urban-alueiden lähtökohdat ovat tällä alalla muita heikommät. Urban II tarjoaa tieto- ja viestintätekniikoiden peruskoulutusta paikallisesti ja pienimuotoisesti. Sitä järjestävät usein kirjastot tai paikalliset yhteisöryhmät, jotta osallistumiskynnys pysyisi mahdollisimman matalana.

Yksi Urban II:n tavoitteista on rohkaista paikallisia kumppaneita kokeilemaan kaupunkien uudistamisessa innovaatioita ja kiinnostavien ideoiden siirtämistä muista kaupungeista. Kaikkiin ohjelmiin sisältyy ainakin yksi tällainen toimenpide. Useimmiten kyse on ympäristöstä, kaupunkihallinnosta, kunnostamisesta, tieto- ja viestintätekniikoista, tutkimuksesta tai kansalaistoiminnasta.

Tekstikehys 3: Esimerkkejä yhteisön edun mukaisista hankkeista

Pohjois-Kreikassa sijaitsevan Komotinin asukkaista merkittävä osa edustaa vähemmistöjä: muslimeja, paluumuuttajia esimerkiksi entisestä Neuvostoliitosta, pomakkeja ja romaneja. Työllistyvyyden perusedellytysten parantamiseksi ohjelmassa painotetaan voimakkaasti sosiaaliseen osallisuuteen liittyviä toimenpiteitä, joihin kuuluu muun muassa Kreikan kielen luku- ja kirjoitustaito.

Myös Tanskan Århusissa on paljon etnisiä vähemmistöjä ja syrjäytyneisyyttä. Ohjelma tukeutuu voimakkaaseen paikalliseen yhteenkuuluvuuden tunteeseen, ja sillä tuetaan kansalaisten foorumia, asukkaiden oma-aloitteisuutta paikallisten ongelmien käsittelyssä sekä heidän sosiaalista ja poliittista osallistumistaan laajemman yhteisön toimintaan.

Pohjois-Espanjassa sijaitsevan Pamplonan ohjelmalla tuetaan erityisesti työttömien naisten perustamia pieniä ravintoloita ja aamiaismajoitusyrityksiä, jotta naisten olisi helpompi yhdistää yksityis- ja työelämä. Lisäksi työttömille annetaan ympäristö- ja sosiaalialan koulutusta.

Korsikalaisen Bastian kaupungin Urban-ohjelma koskee kaupungin historiallista keskustaa. Siihen sisältyy koulutusta vanhojen rakennusten korjaamisesta ja kunnostamisesta, joten samalla sekä elvytetään kadonnutta ammattitaitoa, luodaan työpaikkoja että kunnostetaan historiallisia rakennuksia.

Itä-Saksan Luckenwalde-ohjelmassa korostuvat ympäristöä koskevat toimenpiteet, joihin kuuluvat muun muassa biotekniikan alan koulutus yhteistyössä paikallisen biotekniikkapuiston kanssa, "1 000 puuta" -hanke sekä "Rail-ride-roll"-verkosto, jossa yhdistyvät junalla, polkupyörällä ja luistelemalla tai rullaluistelemalla liikkuminen.

Antwerpen tarjoaa mielenkiintoisen esimerkin ympäristöalan innovaatiosta. Siellä kunnostetaan hylättyjä teollisuusalueita viheralueiksi ja yrityspuistiksi tietotekniikan ja ympäristöalan yrityksiä varten. Innovatiivista hankkeesta on se, että maa kunnostetaan biologisesti, käyttämällä tiettyjä kasveja maaperän puhdistamiseksi raskasmetalleista.

4.2. Kerrannaisvaikutus

Keskittyminen verrattain pieniin alueisiin mahdollistaa korkean tuki-intensiteetin laskettuna tuen määränä sekä asukasta että neliökilometriä kohti. Kohdistamalla ohjelmat tarkasti saavutetaan riittävän suuri

rahoitusintensiteetti, jotta voidaan puuttua Urban-alueiden kaikkein vaikeimpiin köyhyyden ilmenemismuotoihin.

Julkinen sektori. Urban II on tuonut mukanaan kansallista, alueellista, paikallista ja yksityistä rahoitusta yli kaksi kertaa EAKR:n rahoitusosuutta enemmän (ks. taulukot 2 ja 8). Tämä on erityisen mielenkiintoinen tulos, sillä nämä alueet ovat ongelmallisempia kuin tavoite 1 ja 2 -alueet keskimäärin.

Yksityinen sektori. 35 ohjelmaa ilmoittaa saavansa rahoitusta myös yksityisistä lähteistä. Yksityinen rahoitusosuus on yhteensä noin 8 %, mikä on vähemmän kuin tavoitteissa 1 ja 2, mutta kuitenkin huomattava saavutus, kun ottaa huomioon, että Urban II -alueiden on luonteensa vuoksi vaikea houkuttaa yksityisiä investointeja. Lisäksi noin 20 % suunnitelluista menoista kohdistuu yrittäjyyden ja työllisyyden tukemiseen, millä on todennäköisesti ennen pitkää tuntuvia kerrannaisvaikutuksia.

4.3. Täytäntöönpano

Kuten muissakin yhteisöaloitteissa, mielenkiintoisinta Urbanissa on täytäntöönpanojärjestelmä, jota voi kuvailla seuraavasti:

- Lujat paikalliset **kumppanuussuhteet**, jotka ovat luultavasti eräs parhaita lisäarvon lähteitä. Niiden ansiosta ohjelmat ovat tehokkaampia ja vastaavat paremmin paikallisia tarpeita, mutta ne vaikuttavat myös Urban-alueiden kehitykseen pitkällä aikavälillä. Kun paikallinen kumppanuus on kerran luotu, sitä voidaan myöhemmin hyödyntää muissa yhteyksissä ja edistää paikkakunnan kehittämistä esimerkiksi parantamalla paikallista strategista suunnittelua, etsimällä uusia sijoituskohteita ja edistämällä yksityisen sektorin investointeja. Vahvat paikalliset kumppanuussuhteet edistävät myös eurooppalaista hallintotapaa ja kansalaisyhteiskunnan toimintaa.
- Jäsenvaltiot **valitsevat** kohteet komission myöntämien rahoitusosuuksien ja sen vahvistamien suuntaviivojen perusteella. Näin voidaan toimia yhteisöaloitteiden hengen mukaisesti ja samalla joustavasti mukautuen moniin erilaisiin sosioekonomisiin oloihin.
- Yhteisten **indikaattorien** luettelon käyttöönotto ohjelmien seurannan ja arvioinnin tueksi on sekin askel kohti suurempaa yksinkertaisuutta ja tehokkuutta. Indikaattorien avulla saadaan määrällisesti selkeämpi kuva kunkin 70 ohjelman tilanteesta. Päivitykset ohjelman aikana antavat käsityksen eri aloilla tapahtuneista muutoksista ja saavutetusta edistyksestä.
- Yhteen rahastoon perustuva pelkistetty hallinto, jonka avulla vältetään rinnakkaiset maksumenettelyt.

4.4. Yhteistyö ja verkottuminen

98 % Urban II -varoista käytetään kaupunkialueiden elvyttämiseen 70 valituissa kohteessa. 2 % määrärahoista varataan kuitenkin seuraavia horisontaalisia toimenpiteitä varten:

- Tiedon syventäminen Euroopan kaupunkien tilanteesta käynnistämällä Urban Audit -kaupunkitutkimuksen uusi vaihe. Näin luodaan pohja sellaisten kaupunki-indikaattorien ja -tilastojen käytölle, jotka tuottavat tietoa rakennerahastojen kaupunkeja koskevia toimia varten. Lisäksi kaikkien Urban II -ohjelmien seuranta ja arviointi perustuu tulevaisuudessa Urban Audit -tutkimuksen innoittamiin yhteisiin sosioekonomisiin indikaattoreihin.
- Kokemusten vaihto Urban-rahoitusta saavien kaupunkien välillä. Tämä tapahtuu nyt ensimmäistä kertaa yhteisön ohjelman muodossa. Kaupunkikehitystyössä mukana olevat kansalliset viranomaiset ja muut tahot osallistuvat eri tavoin ohjelman suunnitteluun ja hallinnointiin.

5. PÄÄTELMÄT

Edellä esitetyn sosioekonomisen tiedon perusteella Urban II -alueet ovat Euroopan unionin huono-osaisimpia asuinalueita. Työttömyys, köyhyys, rikollisuus, maahanmuutto ja muut haasteet ovat yhdessä aiheuttaneet ongelmia, jotka voidaan ratkaista vain niihin kaikkiin kohdistuvien, koordinoitujen toimin. Esimerkiksi liiketoiminnan houkuttelevuus alueelle edellyttää rikollisuuden ja rakkion vähentämistä; yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen puolestaan edellyttää toimenpiteitä sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Urban puuttuu näihin ongelmiin ainutkertaisella ja arvokkaalla tavalla edistämällä samaan aikaan sekä sosiaalista että taloudellista koheesiota ja poistamalla työllistyvyyden ja investoinnin esteitä. Tämän integroidun lähestymistavan mahdollistavat keskittyminen kaikkein pahimpiin alueisiin ja se, että valitut kohteet ovat pieniä. Urban-alueiden ongelmat ovat kuitenkin niin vaikeita ja toisiinsa sidoksissa, että esteiden poistaminen on pitkän tähtäimen hanke.

Täytäntöönpanon hajauttaminen on eräs Urbanin vahvimmista puolista:

- Epäsuora aluejako on osoittautunut onnistuneeksi. Yhtäältä jäsenvaltiot ovat voineet joustavasti valita alueita kansallisten ja paikallisten tarpeiden ja painopisteiden mukaisesti. Toisaalta valinta kohdistui tiukasti kaikkein vaikeimpiin alueisiin, ja siinä käytettiin avoimia perusteita, jotka olivat kaikkialla EU:ssa samat. Epäsuora aluejako ei johtanut rahoituksen hajaantumiseen osittain siksi, että alarajaksi asetettiin 500 euroa asukasta kohti.

- Yhteistyötä paikallisten viranomaisten ja yhteisöryhmien kanssa tehdään paljon, ja jälkimmäisten valmiuksien lisäämiseksi toteutetaan erityisiä toimenpiteitä. Kun tällainen kumppanuus on kerran luotu ja käynnistetty, sen hyöty ulottuu Urban-ohjelman ulkopuolellekin ja voi edistää paikkakunnan kehittymistä yleisemminkin. Kumppanuus ja asukkaiden osallistuminen ovat olleet kaikkien yhteisöaloitteiden menestyksen kulmakiviä.

Vaikka muillakin rakennerahasto-ohjelmilla vaikutetaan merkittävästi kaupunkialueiden kehittämiseen, Urban erottuu niistä ominaispiirteillään, joita ovat pienet kohdealueet, integroitu lähestymistapa ja lujat yhteistyösuhteet paikallisiin kumppaneihin. Tavoitteissa 1 ja 2 tämä täydentää ihanteellisella tavalla pääohjelmien toimenpiteitä.

Urbanilla on merkittävä asema myös tavoite 1 ja 2 -alueiden ulkopuolella:

- Sen avulla voidaan puuttua ongelma-alueisiin, joilla on vakavia vaikeuksia mutta jotka ovat liian pieniä päästäkseen osallisiksi pääohjelmien mukaisesta rahoituksesta. Itse asiassa pääohjelmien kattamien alueiden ulkopuolella sijaitsevat Urban-alueet menestyvät erityisen heikosti – ja huomattavasti heikommin kuin muut Urban-alueet – esimerkiksi maahanmuuttajia ja rikollisuutta koskevilla indikaattoreilla mitattaessa (ks. taulukko 6).
- Lisäksi nämä ongelma-alueet sopivat profiililtaan – korkea työttömyysaste sekä monitahoiset ongelmat muilla, sosiaalisilla indikaattoreilla mitattuna – paremmin Urbanin kuin tavoitteen 2 piiriin.
- Kuten kaikilla Urban-alueilla, uudet kumppanuussuhteet vaikuttavat myönteisesti paikalliseen aluesuunnitteluun, lisäävät paikallisia valmiuksia ja edistävät uutta eurooppalaista hallintotapaa.
- Urban-ohjelmien sijoittuminen tavoite 1 ja 2 -alueiden ulkopuolelle kartuttaa kokemuksia, joita voidaan vaihtaa verkottumisohjelman puitteissa. Sen ansiosta myös yleisö, jolle esimerkkitapauksia esitellään, on laajempi.
- Tavoite 1 ja 2 -alueiden ulkopuolella määrärahat kohdennetaan eri tavalla (ks. taulukko 7): vähemmän rakennetun ja muun ympäristön kunnostamiseen ja enemmän tieto- ja viestintäteknologiaan, yrittäjyyteen ja työllisyyteen.

Urbanin lähestymistavassa on monia etuja, joiden ansiosta se voisi toimia esikuvana Euroopan unionin tulevalle koheesipolitiikalle:

- Integroitu lähestymistapa. Rakennetun ja muun ympäristön kunnostamistoimiin yhdistyvät sosiaaliseen osallisuuteen ja koulutukseen liittyvät toimet, jotka edistävät kilpailukykyä, yrittäjyyttä ja työllisyyttä.

- Maahanmuuttajien integrointia edistävät toimenpiteet. Urban-alueet ovat luonnostaan strategisia kohteita tällaisille toimenpiteille, jotka ovat yhteisön edun mukaisia ja joita voitaisiin tulevaisuudessa jopa vahvistaa.
- Kohteina pienet alueet. Tämä mahdollistaa suuren rahoitusintensiteetin ja sen, että alueen lukuisiin ongelmiin voidaan puuttua yhdennetysti. Sen ansiosta myös rahalle saadaan enemmän vastinetta.
- Lujat paikalliset kumppanuussuhteet. Toimivaltaa siirretään paikalliselle tasolle, mikä tehostaa ohjelmia ja lähentää Eurooppaa ja sen kansalaisia toisiinsa. Seuraavalla kaudella tämä voitaisiin viedä vielä pidemmälle nyt saataviin kokemuksiin nojautuen.
- Epäsuora aluejako. Tämä merkitsee "avoimen koordinoinnin" käyttöä keskitetyn menettelyn sijaan. Näin valitut Urban-kohteet täyttävät sekä kansalliset että yhteisön kriteerit.
- Hallinnon pelkistäminen, erityisesti vain yhden rahaston käyttö sekä verrattain yksinkertainen ohjelmarakenne.
- Ohjelma verkottumista ja kokemusten vaihtoa varten. Ohjelmasta rakentuu systemaattinen oppimisjärjestelmä.

Tulevaisuuden kysymys on, olisiko Urban-yhteisöaloitetta jatkettava ja missä muodossa. Olisiko Urbania laajennettava joko ottamalla sen piiriin entistä enemmän ongelmia tai toimenpiteitä tai suurentamalla sen kattamaa aluetta?

LIITE I: KIRJALLISUUTTA

"Eriyiskertomus nro 1/2001 kaupunkialueita koskevasta yhteisöaloitteesta (Urban) sekä komission vastaukset", Tilintarkastustuomioistuin 2001.

"Kriisikaupunkien ja -lähiöiden taloudelliseen ja sosiaaliseen elvyttämiseen kestävän kaupunkikehityksen edistämiseksi tähtäävän yhteisöaloitteen suuntaviivat – Urban II", Euroopan komission tiedonanto C(2000)1100.

"The Urban Audit", Euroopan komissio 2000.

"Rakennerahastojen ohjelmakautta 2000–2006 koskevan ohjelmatyön tulokset (tavoite 1)", Euroopan komission tiedonanto KOM (2001)378 lopullinen.

"Euroopan yhtenäisyys, kansojen solidaarisuus, alueiden monimuotoisuus – Toinen taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä kertomus", Euroopan komissio 2001.

"Persistent income poverty and social exclusion in the European Union", Eurostat, Statistics in Focus, theme 3, 13/2000.

LIITE II: SANASTO

Yhteisöaloitteet

Näiden apu- tai toimintaohjelmien tarkoituksena on täydentää rakennerahastojen tukitoimia tietyillä ongelma-alueilla. Yhteisöaloitteet laatii komissio, ja niiden koordinoinnista ja toteuttamisesta vastaavat jäsenvaltiot. Yhteisöaloitteisiin käytetään noin 5,35 % rakennerahastojen budjetista.

- Urban II -aloitteen tukitoimet keskittyvät sellaisiin innovatiivisiin strategioihin, joilla pyritään elvyttämään kaupunkeja ja taantuneita lähiöitä (rahoitetaan EAKR:sta).
- Interreg III -aloitteessa edistetään valtioiden ja alueiden välistä yhteistyötä rajat ylittävillä kumppanuusjärjestelyillä, joilla kannustetaan raja-alueryhmien tasapainoista kehitystä (rahoitetaan EAKR:sta).
- Leader+-aloitteessa paikalliset yhteistyökumppanit laativat ja toteuttavat yhdennettyjä pilottistrategioita, joilla edistetään maaseudun kestävä kehitystä. (rahoitetaan EMOTR-ohjausosastosta).
- Equal-aloitteen tavoitteena on poistaa tekijöitä, jotka aiheuttavat epätasa-arvoa ja syrjintää työmarkkinoilla (rahoitetaan ESR:sta).

Tärkeimmät yhteiset piirteet yhteisöaloitteiden täytäntöönpanossa ovat:

- hallinnon yksinkertaistaminen, koska ohjelmat rahoitetaan vain yhdestä rahastosta,
- kumppanuussuhteiden painottaminen,
- verkottuminen, jotta voidaan vaihtaa kokemuksia.

Yhteisön tukikehykset

Yhteisön tukikehysten (YTK) avulla koordinoidaan EU:n aluekehitystoimia, joita voidaan ajoittain tukea neljästä rakennerahastosta (EAKR, ESR, EMOTR, KOR) ja EIP:sta. Hankkeet on kuitenkin aina sisällytettävä kansallisten viranomaisten, alueviranomaisten ja talouselämän yhteistyökumppaneiden laatimiin suunnitelmiin.

Taloudellinen ja sosiaalinen koheesio

Taloudellisen ja sosiaalisen koheesio-käsite sai alkunsa Rooman sopimuksesta, jonka johdanto-osassa viitataan alueiden välisten kehityserojen vähentämiseen. Yhteisö ryhtyi kuitenkin vasta 1970-luvulla koordinoimaan kansallisia välineitä ja varaamaan lisää määrärahoja tähän tarkoitukseen. Nämä toimenpiteet osoittautuivat myöhemmin riittämättömiksi, koska yhteisön sisämarkkinoilla ei vastoin kaikkia ennusteita onnistuttukaan tasaamaan alueiden välisiä kehityseroja.

Kun Euroopan yhtenäisasiakirja tuli voimaan vuonna 1986, taloudellisesta ja sosiaalisesta koheesiosta tuli yhtenäismarkkinoiden tapaan yksi yhteisön ensisijaisista tavoitteista. Talous- ja rahaliittoon valmistauduttaessa yhtenäisasiakirja tarjosi vuodesta 1988 eteenpäin oikeusperustan, jonka nojalla yhteisön toimista tuli kokonaisvaltaisen kehityspolitiikan keskuspilari.

Maastrichtin sopimuksella koheesiopolitiikka sisällytettiin lopulta Euroopan yhteisöjen perustamissopimukseen (130 a–130 e artikla, joista on nyt tullut 158–162 artikla) osoituksena Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja alueiden välisestä solidaarisuudesta. Se merkitsee tasapainoista ja kestävä kehitystä, alueiden ja maiden välisten kehityserojen vähentämistä ja kaikkien ihmisten välisen tasa-arvon edistämistä. Käytännössä se saavutetaan erilaisilla tukitoimilla, jotka rahoitetaan pääasiassa rakennerahastoista.

Euroopan komission on esitettävä joka kolmas vuosi kertomus taloudellisen ja sosiaalisen koheesion edistymisestä ja siitä, miten perustamissopimuksessa määrätyt eri välineet ovat sitä helpottaneet.

Taloudellisen ja sosiaalisen koheesion tulevaisuus oli yksi keskeisistä (15. heinäkuuta 1997 esitetystä) komission Agenda 2000 -tiedonannossa käsitellyistä kysymyksistä, ja tämä johtuu lähinnä sen taloudellisista vaikutuksista. Taloudellinen ja sosiaalinen koheesio oli nimittäin EU:n talousarvion toiseksi suurin budjettikohta vuosina 1994–1999 (noin 35 % talousarviosta). Sen merkitys vahvistettiin myös vuosien 2000–2006 rahoitusnäkymissä.

EU:n laajentuessa unioniin liittyy maita, joiden kansantulo jää selvästi alle yhteisön keskiarvon. Yhteisön rakennepolitiikkaa uudistettiin vuonna 1999 sen tehokkuuden parantamiseksi, ja samalla rakennepolitiikan määrärahoja korotettiin 208 miljardista eurosta 213 miljardiin euroon vuosiksi 2000–2006.

Tasa-arvo

Tasa-arvon periaatteen kaksi avaintekijää ovat kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltäminen (EY:n perustamissopimuksen 12 artikla, entinen 6 artikla) sekä periaate, jonka mukaan miehille ja naisille on maksettava samasta työstä sama palkka (EY:n perustamissopimuksen 141 artikla, entinen 119 artikla). Periaatetta on tarkoitus soveltaa kaikilla aloilla, etenkin talous-, yhteiskunta-, kulttuuri- ja perhe-elämässä.

Amsterdamin sopimuksella EY:n perustamissopimukseen lisättiin uusi 13 artikla. Sillä vahvistettiin syrjimättömyyden periaatetta, joka liittyy läheisesti tasa-arvoon. Uuden artiklan nojalla neuvostolla on valtuudet ryhtyä asianmukaisiin toimiin sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään taikka sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

EAKR:n tarkoituksena on auttaa lieventämään yhteisön alueiden välistä epätasapainoa. Rahasto perustettiin vuonna 1975, ja siitä myönnetään tukea köyhimpien alueiden kehityshankkeisiin. Rahavaroiltaan EAKR on EU:n rakennerahastoista selvästi suurin.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Vuonna 1960 perustettu ESR on yhteisön sosiaalipolitiikan tärkein tukiväline. Siitä myönnetään rahoitusapua ammatillista koulutusta, uudelleen koulutusta ja työpaikkojen luomista koskeviin hankkeisiin. Noin 75 % rahoituksesta osoitetaan

nuorisotyöttömyyden torjuntaan. Kun budjettimäärärahoja lisättiin Delors II -paketin perusteella, sosiaalirahastoonkin tehtiin muutoksia: painopisteet vaihtuivat ja uusiksi tavoitteiksi otettiin työmarkkinoiden toiminnan parantaminen ja työttömien auttaminen siirtymään takaisin työelämään. Muilla toimilla edistetään tasa-arvoa ja autetaan työntekijöitä sopeutumaan teollisuuden rakennemuutoksiin ja tuotantojärjestelmien muutoksiin.

Hallintoviranomainen

Hallintoviranomaisella tarkoitetaan mitä tahansa julkista tai yksityistä kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla toimivaa viranomaista tai laitosta, jonka jäsenvaltio nimeää hallinnoimaan rakennerahastojen tukia. Myös jäsenvaltio voi toimia hallintoviranomaisena, mikäli se huolehtii itse tästä tehtävästä. Jos jäsenvaltio kuitenkin nimeää jonkin muun hallintoviranomaisen, sen on määriteltävä tarkat säännöt suhteestaan hallintoviranomaiseen sekä hallintoviranomaisen suhteesta komissioon. Tuen maksuviranomainen voi niin ikään toimia samalla hallintoviranomaisena, mikäli jäsenvaltio näin päättää.

Kumppanuus

Kumppanuus on yksi rakennerahastojen periaatteista, jolla tarkoitetaan mahdollisimman tiivistä yhteistyötä komission ja kunkin jäsenvaltion kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välillä alkaen toimenpiteiden valmisteluvaiheesta aina niiden toteutukseen asti.

Rakennerahastot

EU:n rakennerahastoja hallinnoi komissio, joka rahoittaa niistä yhteisön rakennepoliittisia tukitoimia. Rakennerahastot koostuvat EMOTR-ohjausosastosta (maatalouden rakenteiden mukauttaminen ja maaseudun kehittäminen), aluekehitysrahastosta (aluepoliittinen rakennetuki), sosiaalirahastosta (sosiaalipoliittiset toimenpiteet) sekä kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineestä (KOR). Rakennerahastoista myönnetään rahoitustukea pääasiassa köyhimmille alueille. Tavoitteena on lujittaa unionin taloudellista ja sosiaalista koheesiota, jotta koko unionilla olisi valmiudet vastata yhtenäismarkkinoiden asettamiin haasteisiin.

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen käsite viittaa sellaiseen talouskasvun muotoon, joka täyttää yhteiskunnan hyvinvointiin liittyvät tarpeet lyhyellä, keskipitkällä ja ennen kaikkea pitkällä aikavälillä. Käsite perustuu olettamukseen, jonka mukaan talouskehityksen on täytettävä nykyiset tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksia. Käytännössä se tarkoittaa edellytysten luomista pitkän aikavälin talouskasvulle ympäristöä kunnioittaen. Kööpenhaminan kestävän kehityksen huippukokouksessa (maaliskuu 1995) painotettiin myös sosiaalista syrjäytymisen torjumista ja kansanterveyden suojelua.

Amsterdamin sopimuksessa kestävä kehitys määritellään yhdeksi Euroopan unionin keskeisistä tavoitteista.

LIITE III: TAULUKOT

Taulukko 1 Urban I ja Urban II: avaintietoja

	URBAN I	URBAN II
Tukikelpoisten alueiden määrä	118	70
Tukikelpoinen väestö	3,2 miljoonaa	2,2 miljoonaa
Suurin ohjelma (asukkaita)	Wien (130 000)	Amsterdam (62 000)
Pienin ohjelma	Bari (8 000)	Amadora (10 000)
EAKR:n rahoitusosuus	953 miljoonaa euroa (vuoden 1999 hintoina ¹)	700 miljoonaa euroa (vuoden 1999 hintoina)
EAKR keskimäärin/ohjelma	8,1 miljoonaa euroa	10 miljoonaa euroa
EAKR keskimäärin/asukas	300 euroa	320 euroa
Kokonaisinvestoinnit	1 800 miljoonaa euroa (käypinä hintoina)	1 580 miljoonaa euroa (käypinä hintoina)
Kokonaisinvestoinnit/asukas	560 euroa	720 euroa

- (1) EAKR:n rahoitusosuus Urban I -ohjelmasta laskettiin vertailun vuoksi vuoden 1999 hintoina käyttäen komission talousarviossa vakiintuneita deflaatiokertoimia. Tulokseksi saadut luvut ovat vain ohjeellisia.

Taulukko 2 Urban II: rahoitustietoja jäsenvaltioittain

Maa	Ohjelmien määrä	EAKR:n rahoitusosuus (euroa, käypinä hintoina)	Kokonaistuki (euroa, käypinä hintoina)	EAKR:n tuki ohjelmaa kohti (keskimäärin)	Kokonaistuki ohjelmaa kohti
B	3	21 200 000	53 801 000	7 066 667	17 933 667
DK	1	5 300 000	12 031 000	5 300 000	12 031 000
D	12	148 700 000	273 300 000	12 391 667	22 775 000
EL	3	25 500 000	37 377 000	8 500 000	12 459 000
E	10	112 600 000	179 973 000	11 260 000	17 997 300
F	9	102 000 000	283 609 000	11 333 333	31 512 111
IRL	1	5 300 000	11 420 000	5 300 000	11 420 000
I	10	114 800 000	264 398 000	11 480 000	26 439 800
L					
NL	3	29 800 000	87 078 000	9 933 333	29 026 000
A	2	8 400 000	36 459 000	4 200 000	18 229 500
P	3	19 200 000	29 592 000	6 400 000	9 864 000
FIN	1	5 300 000	22 500 000	5 300 000	22 500 000
S	1	5 300 000	16 000 000	5 300 000	16 000 000
UK	11	124 300 000	271 921 000	11 300 000	24 720 091
EU15	70	727 700 000	1 579 459 000	10 395 714	22 563 700

Taulukko 3 Urban II -alueet tyypeittäin

Asuinaluetyyppi	Lukumäärä	%	Väestö	%
Keskusta-alue	31	44 %	994 000	46 %
Reuna-alue	27	39 %	810 000	38 %
Koko kaupunki	8	11 %	239 000	11 %
Yhdistelmä (sekä keskusta- että reuna-alueita)	4	6 %	113 000	5 %

Kaupunkityyppi	Lukumäärä	%	Väestö	%
Suurkaupunki (>250 000 asukasta)	27	39 %	874 000	41 %
Keskikokoinen kaupunki	31	44 %	945 000	44 %
Pieni kaupunki (<50 000)	12	17 %	337 000	16 %

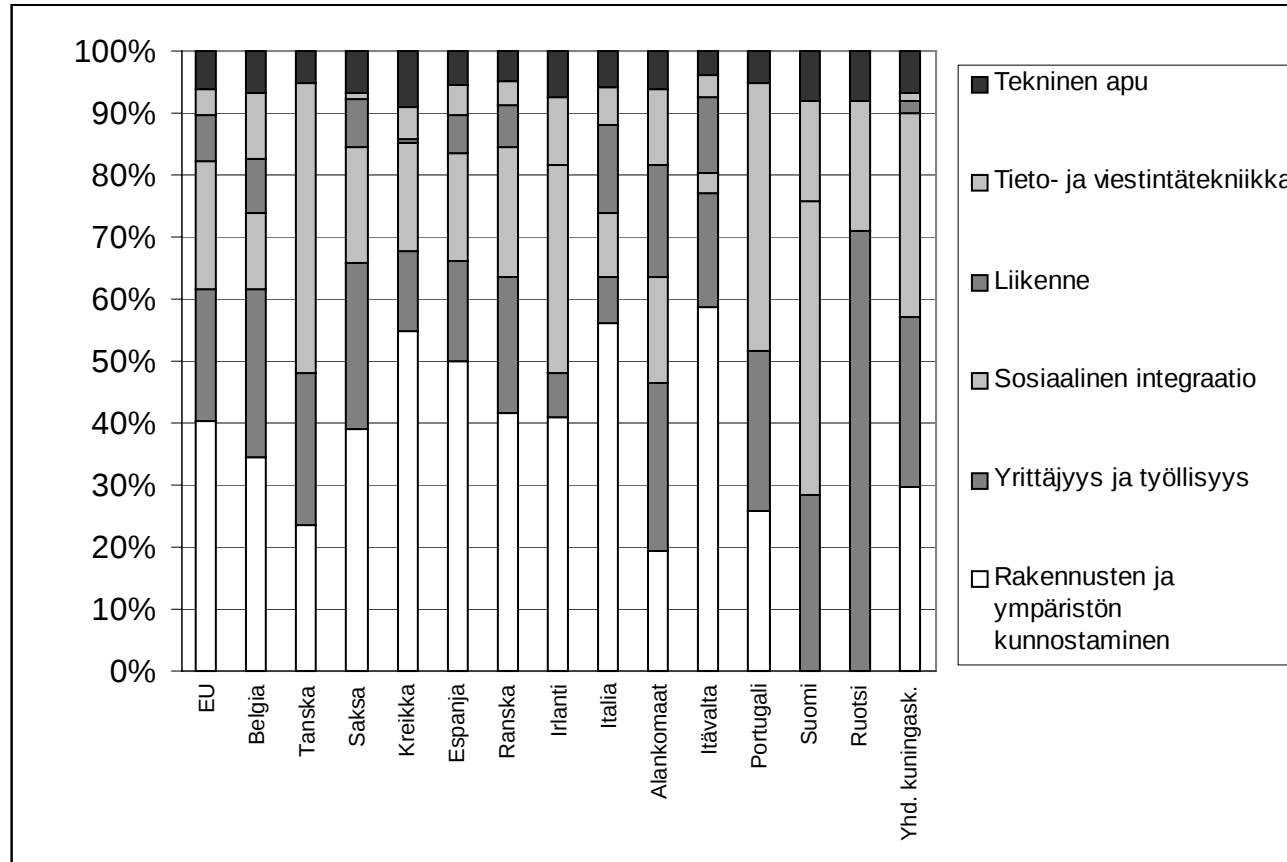
Päällekkäisyys tavoitteiden 1 tai 2 kanssa	Lukumäärä	%	Väestö	%
Tavoite 1	21	30 %	575 000	27 %
Tavoite 1 (siirtymävaiheessa)	6	9 %	134 000	6 %
Tavoite 1 yhteensä	27	39 %	709 000	33 %
Tavoite 2	12	17 %	355 000	16 %
Tavoite 2 (siirtymävaiheessa)	1	1 %	33 000	2 %
Tavoite 2 osittain	6	9 %	186 000	9 %
Tavoite 2 yhteensä	19	27 %	573 000	27 %
<i>Tavoitteiden 1 ja 2 ulkopuolella</i>	<i>24</i>	<i>34 %</i>	<i>874 000</i>	<i>41%</i>

Taulukko 4 Urban II -ohjelmien ja tavoite 1- ja 2 -ohjelmien hyväksymisajat

Ohjelma-asiakirjan vastaanottamisesta sen lopulliseen hyväksymiseen kulunut aika	Urban II		Tavoite 1		Tavoite 2	
	Määrä	%	No.	%	No.	%
Alle 5 kuukautta	1	1 %	3	2 %	0	0 %
Alle 8 kuukautta	26	37 %	23	19 %	5	5 %
Alle 10 kuukautta	47	67 %	ei tietoa		15	16 %
Alle 1 vuosi	64	91 %	94	76 %	73	76 %
Yhteensä	70	100 %	123	100 %	96	100 %

Numerotiedot ja aikarajat on otettu liitteessä I mainitusta tavoite 1 -tiedonannosta.

Kuvio 1 Jäsenvaltioiden menot toimintalinjoittain

Tanskan luvut ovat väliaikaisi a.

Taulukko 5 Menoarvio Urban-suuntaviivojen toimintalinjojen mukaan luokiteltuna

	URBAN	Tavoite 2		Tavoite 1	
		EAKR	Yhteensä	EAKR	Yhteensä
Rakennusten ja ympäristön kunnostus	40 %	31 %	27 %	22 %	14 %
Yrittäjyys & työllisyys	21 %	31 %	37 %	11 %	25 %
Sosiaalinen integraatio	21 %	3 %	5 %	7 %	9 %
Liikenne	8 %	7 %	6 %	30 %	19 %
Tieto- ja viestintätekniikka	4 %	17 %	15 %	14 %	9 %
Tekninen apu	6 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Muut (lähinnä maatalous ja jätehuolto)	0 %	7 %	7 %	14 %	23 %

Taulukko 6 Urban-ohjelmien sosioekonomiset indikaattorit rakennerahastojen pääohjelmien kohdealueiden mukaan

Urban-ohjelman kohdealue	Työttömyys	Siirtolaisten osuus	Rikoksia 1 000 asukasta kohti	Viheralueiden osuus kokonaispinta-alasta (%)
Tavoite 1	24 %	7 %	77	6 %
Tavoite 2	16 %	18 %	104	8 %
Ulkopuoliset	12 %	21 %	118	19 %
URBAN II keskimäärin	17 %	15 %	103	11%

Taulukko 7 Urban-ohjelmien menojen jakautuminen toimintalinjoittain ja alueittain

Urban-ohjelmat seuraavilla alueilla:	Rakennusten ja ympäristön kunnosta-minen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaali-nen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintä-tekniikka	Tekninen apu
Tavoite 1	53 %	15 %	18 %	5 %	2 %	6 %
Tavoite 2	40 %	15 %	22 %	11 %	5 %	6 %
Ulkopuoliset	34 %	24 %	20 %	9 %	8 %	6 %
Urban II keskimäärin	40 %	21 %	21 %	8 %	4 %	6 %

Taulukko 8 Yhteenvedotiedot ohjelmittain

Kaupunki	Väkiluku	Alueen pinta-ala (km ²)	Työttömyysaste (jos tiedossa)	Siirtolaisten osuus kokonaisväestöstä (jos tiedossa) (%)	EAKR	Tukikelpoiset menot yhteensä	Menojen jakautuminen toimintalinjoittain:					
							Rakennusten ja ympäristön kunnostaminen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaalinen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintätekniikka	Tekninen apu
Urban II	2 187 118	693,1	17	15	727 700 000	1 578 459 615	40 %	21 %	21 %	8 %	4 %	6 %
Belgia	96 287	51,9	14	29	21 200 000	53 801 285	35 %	27 %	12 %	9 %	11 %	7 %
Antwerpen	44 677	16,0	9	14	7 066 666	22 800 000	25 %	42 %	1 %	20 %	4 %	8 %
Brysselin pääkaupunkiseutu	24 413	1,7		59	7 066 668	14 827 953	43 %	0 %	24 %	0 %	26 %	7 %
Sambreville	27 197	34,2	20	13	7 066 666	16 173 332	40 %	32 %	17 %	0 %	6 %	5 %
Tanska (1)												
Århus Gellerup	20 331	6,0	8	50	5 300 000	12 031 308	23 %	25 %	47 %	0 %	0 %	5 %
Saksa	367 719	110,0	18	15	148 700 000	273 300 000	39 %	27 %	19 %	8 %	1 %	7 %
Berliini	30 036	4,3	16	13	14 870 000	19 842 000	44 %	22 %	21 %	7 %	0 %	7 %
Bremerhaven	23 000	3,3	15	14	9 914 000	19 828 000	19 %	70 %	4 %	0 %	2 %	5 %
Dessau	28 101	5,0	27	3	14 870 000	19 827 000	61 %	2 %	32 %	0 %	0 %	4 %
Dortmund	54 971	7,5	17	42	9 914 000	28 646 000	27 %	35 %	30 %	0 %	1 %	8 %
Gera	21 229	5,3	18	2	14 870 000	19 828 000	43 %	19 %	19 %	11 %	0 %	7 %
Kassel	33 823	10,9	27	37	9 913 000	42 049 000	14 %	25 %	27 %	31 %	0 %	3 %
Kiel	32 412	10,6	14	17	9 913 000	19 826 000	36 %	35 %	19 %	5 %	0 %	5 %
Leipzig	31 000	8,0	16	4	14 870 000	19 827 000	54 %	18 %	14 %	0 %	0 %	15 %
Luckenwalde	22 500	22,3	22	2	14 870 000	19 827 000	43 %	37 %	7 %	5 %	1 %	7 %

Kaupunki	Väkiluku	Alueen pinta-ala (km2)	Työttömyysaste (jos tiedossa)	Siirtolaisten osuus kokonaist väestöstä (jos tiedossa) (%)	EAKR	Tukikelpoiset menot yhteensä	Menojen jakautuminen toimintalinjoittain:					
							Rakennusten ja ympäristön kunnostaminen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaalinen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintätekniikka	Tekninen apu
Mannheim-Ludwigshafen	40 000	8,0	20	34	9 913 000	21 439 000	72 %	10 %	6 %	0 %	5 %	7 %
Neubrandenburg	25 450	8,9	18	2	14 870 000	19 840 000	53 %	7 %	23 %	9 %	0 %	8 %
Saarbrücken	25 197	16,0	9	11	9 913 000	22 521 000	32 %	38 %	10 %	7 %	1 %	10 %
Kreikka	65 000	17,9	17	14	25 500 000	36 377 000	55 %	13 %	17 %	1 %	5 %	9 %
Iraklio	20 000	1,4	9	3	7 950 000	10 600 000	77 %	9 %	5 %	0 %	0 %	9 %
Komotini	20 000	1,8	16	34	8 000 000	12 393 667	36 %	17 %	29 %	2 %	8 %	8 %
Perama	25 000	14,7	25	4	9 550 000	13 383 333	54 %	13 %	16 %	0 %	6 %	11 %
Espanja	250 044	39,3	18	11	112 600 000	179 973 333	50 %	16 %	18 %	6 %	5 %	6 %
Caceres	26 705	3,0	19	6	11 420 000	15 226 667	64 %	8 %	13 %	0 %	10 %	6 %
Gijon	26 815	15,0	23	5	10 500 000	14 000 000	34 %	28 %	30 %	0 %	3 %	6 %
Granada	26 842	2,1	25	4	12 340 000	16 453 333	41 %	25 %	16 %	9 %	3 %	6 %
Jaen	20 557	1,0	25	11	12 340 000	16 453 333	44 %	21 %	28 %	0 %	2 %	5 %
Orense	11 558	0,5	20	2	9 820 000	13 093 333	64 %	17 %	7 %	0 %	6 %	6 %
Pamplona	29 119	1,7	12	5	11 420 000	22 840 000	48 %	20 %	14 %	2 %	9 %	7 %
S. Adria de Besos	13 000	0,6	12	2	12 340 000	24 680 000	61 %	15 %	21 %	0 %	1 %	3 %
S. Sebastian-Pasajes	38 179	1,7	11	61	10 500 000	21 000 000	55 %	12 %	15 %	6 %	6 %	6 %
S.Cristobal de la Laguna	28 275	4,8	27		11 420 000	15 226 667	56 %	15 %	17 %	1 %	5 %	6 %
Teruel	28 994	9,0	10	2	10 500 000	21 000 000	34 %	5 %	16 %	37 %	3 %	6 %
Ranska	308 632	96,0	22	19	102 000 000	283 609 390	41 %	22 %	21 %	7 %	4 %	5 %

Kaupunki	Väkiluku	Alueen pinta-ala (km ²)	Työttömyysaste (jos tiedossa)	Siirtolaisten osuus kokonaisväestöstä (jos tiedossa) (%)	EAKR	Tukikelpoiset menot yhteensä	Menojen jakautuminen toimintalinjoittain:					
							Rakennusten ja ympäristön kunnostaminen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaalinen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintätekniikka	Tekninen apu
Bastia	20 335	3,0	24	13	11 813 000	31 045 038	55 %	18 %	24 %	0 %	0 %	3 %
Bordeaux	51 300	12,3	26		9 660 000	26 099 000	21 %	24 %	30 %	15 %	5 %	5 %
Clichy-Montfermeil	52 409	9,0	21	31	12 884 000	34 909 940,9	58 %	18 %	9 %	4 %	7 %	4 %
Grenoble	40 384	16,0	17	11	9 660 000	26 295 941	53 %	8 %	6 %	17 %	11 %	5 %
Grigny/Viry	37 700	6,3	19	27	12 884 000	36 976 116	45 %	25 %	24 %	0 %	1 %	6 %
Le Havre	17 000	8,0	34	8	10 742 000	30 297 554	42 %	17 %	23 %	11 %	2 %	6 %
Le Mantois	29 504	7,2	24		12 884 000	37 910 280	38 %	25 %	25 %	3 %	5 %	4 %
Strasbourg	37 000	30,0			9 660 000	29 642 671	48 %	20 %	20 %	5 %	3 %	4 %
Val-de-Seine	23 000	4,2	15	21	11 813 000	30 432 849	10 %	42 %	30 %	10 %	2 %	6 %
Irlanti												
Ballyfermot	21 437	5,1	12	2	5 300 000	114 200 00	41 %	7 %	34 %	0 %	11 %	7 %
Italia	350 448	79,9	23	4	114 800 000	264 397 653	56 %	8 %	10 %	14 %	6 %	6 %
Carrara	34 635	28,0	12	2	8 860 000	27 165 000	42 %	2 %	3 %	48 %	0 %	6 %
Caserta	23 386	3,4	31	2	15 020 000	29 258 280	63 %	2 %	16 %	10 %	1 %	8 %
Crotone	50 200	8,4	27	1	15 050 000	25 083 333	64 %	25 %	2 %	1 %	1 %	7 %
Genova	23 000	2,0	24	19	10 710 000	29 522 459	63 %	11 %	10 %	10 %	0 %	5 %
Milano	53 121	12,1	7	6	10 730 000	26 999 999	35 %	3 %	5 %	22 %	30 %	6 %
Misterbianco	45 608	8,4	29	0	15 050 000	25 090 000	33 %	6 %	44 %	12 %	0 %	6 %
Mola di Bari (2)	26 486	5,1	50		8 620 000	21 853 582	64 %	8 %	2 %	13 %	3 %	5 %

Kaupunki	Väkiluku	Alueen pinta-ala (km ²)	Työttömyysaste (jos tiedossa)	Siirtolaisten osuus kokonaismväestöstä (jos tiedossa) (%)	EAKR	Tukikelpoiset menot yhteensä	Menojen jakautuminen toimintalinjoittain:					
							Rakennusten ja ympäristön kunnostaminen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaalinen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintätekniikka	Tekninen apu
Pescara	21 769	5,4	12	2	4 900 000	12 250 000	53 %	2 %	9 %	24 %	7 %	7 %
Taranto	47 400	5,1	24	1	15 130 000	38 750 000	74 %	8 %	1 %	10 %	2 %	4 %
Torino	24 843	2,1	18	2	10 730 000	28 425 000	60 %	2 %	13 %	1 %	18 %	6 %
Alankomaat	135 602	19,5	10	35	29 800 000	87 077 632	19 %	27 %	17 %	18 %	12 %	6 %
Amsterdam	62 245	5,3	13	44	8 940 000	31 149 826	26 %	27 %	26 %	1 %	13 %	7 %
Heerlen	43 806	12,2	9	46	11 920 000	32 183 702	14 %	32 %	8 %	32 %	9 %	6 %
Rotterdam	29 551	2,0	9	14	8 940 000	23 744 104	17 %	22 %	19 %	22 %	15 %	5 %
Itävalta	54 730	9,2	8	19	8 400 000	36 459 000	59 %	18 %	3 %	12 %	4 %	4 %
Graz	31 930	7,4	8	12	4 200 000	20 555 000	44 %	23 %	0 %	22 %	6 %	5 %
Wien	22 800	1,9	7	27	4 200 000	15 904 000	78 %	13 %	7 %	0 %	0 %	2 %
Portugali	57 496	11,0	25	21	19 200 000	29 591 535	26 %	26 %	43 %	0 %	0 %	5 %
Amadora	10 081	0,8	10	44	3 562 152	5 088 786	32 %	37 %	26 %	0 %	1 %	4 %
Lissabon	20 050	4,5	38	-	5 663 822	10 254 143	15 %	33 %	49 %	0 %	0 %	3 %
Porto Gondomar	27 365	5,7	27	20	9 974 026	14 248 606	31 %	17 %	45 %	0 %	0 %	7 %
Suomi												
Helsinki/Vantaa	45 000	29,0	13	11	5 300 000	22 500 000	0 %	29 %	47 %	0 %	16 %	8 %
Ruotsi												
Göteborg	31 763	32,0	11	42	5 300 000	16 000 000	0 %	71 %	21 %	0 %	0 %	8 %
Yhdistynyt kuningask.	382 629	186,3	11	9	124 300 000	271 921 479	30 %	28 %	33 %	2 %	1 %	7 %

Kaupunki	Väkiluku	Alueen pinta-ala (km ²)	Työttömyys-aste (jos tiedossa)	Siirtolaisten osuus kokonaisväestöstä (jos tiedossa) (%)	EAKR	Tukikelpoiset menot yhteensä	Menojen jakautuminen toimintalinjoittain:					
							Rakennusten ja ympäristön kunnostaminen	Yrittäjyys ja työllisyys	Sosiaalinen integraatio	Liikenne	Tieto- ja viestintätekniikka	Tekninen apu
Belfast	31 902	13,6	26		10 623 932	17 125 744	66 %	17 %	5 %	3 %	0 %	9 %
Bristol	37 041		6	2	10 647 846	22 427 491	44 %	0 %	49 %	0 %	0 %	8 %
Burnley	32 747	11,4	5	12	11 426 418	22 852 836	34 %	0 %	58 %	0 %	0 %	8 %
Clyde Waterfront	27 867	9,4	9	1	12 881 517	28 257 982	17 %	43 %	32 %	0 %	0 %	7 %
Halifax	49 700	13,0			12 629 162	35 980 325	33 %	28 %	33 %	0 %	0 %	5 %
Hetton & Murton	34 942	60,4	6	1	11 447 097	24 804 110	14 %	39 %	39 %	0 %	0 %	8 %
Normanton in Derby	27 200	3,5	26		11 088 051	27 746 100	20 %	29 %	45 %	0 %	0 %	6 %
Peterborough	37 253	17,8	3	7	11 125 686	22 291 872	31 %	33 %	18 %	0 %	10 %	7 %
Stockwell	30 180	2,0	10	36	9 981 798	19 963 596	38 %	19 %	15 %	15 %	7 %	5 %
Thames Gateway	45 027	21,3	4	14	11 824 561	29 223 559	18 %	37 %	34 %	5 %	0 %	6 %
West Wrexham	28 770	34,0		1	10 623 932	21 247 864	28 %	46 %	18 %	0 %	0 %	8 %

- (1) Tanskan ohjelman toimintalinjakohtaiset menot ovat alustavia. Ne vahvistetaan sen jälkeen, kun ohjelma-asiakirjan täydennys on valmis.
- (2) Mola di Baran ohjelmaan sisältyy poikkeuksellisesti kalatalousalan toimenpiteitä. Vaikka toimenpiteet ovat täysin sallittuja, ne jäävät tämän taulukon luokittelun ulkopuolelle. Siksi toimintalinjakohtaisista menoista ei tässä tapauksessa kerry 100 %:ia.

LIITE IV: URBAN II -OHJELMIEN KARTTA

